

ZAVOD ZA PLANIRANJE
RAZVOJA KANTONA
SARAJEVO

SEKTOR ZA PLANIRANJE
DRUŠTVENO-EKONOMSKOG
RAZVOJA

P O Z I C I J A
KANTONA SARAJEVO
U
FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE
2009.

Sarajevo, august 2010. godine

Direktor:

mr.sci. Fahrudin Đozo

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:
mr.sci. Fahrudin Đuzo

Koordinacija i obrada:
SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA
e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:
mr. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:
Ljiljana Misirača, dipl.ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:
Gordana Memišević, dipl.ecc.

Priprema i obrada:
Ermina Ćatić, dipl. ecc.
Fikret Jakupovic, dipl.ing.šum
Edin Trgo, IT

Sadržaj	str.
Uvod	3
Kanton Sarajevo	5
Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine	7
Demografija	7
Stanovništvo	8
Površina i gustina naseljenosti	11
Starosna struktura stanovništva	12
Vitalne karakteristike stanovništva	13
Zaposlenost	15
Zaposleni	16
Zaposleni po područjima Standardne klasifikacije djelatnosti (SKD)	18
Stepen zaposlenosti stanovništva	21
Stepen zaposlenosti radnog kontingenta	23
Nezaposlenost	25
Nezaposleni	26
Stepen nezaposlenosti stanovništva	27
Stopa nezaposlenosti	29
Nezaposleni prema stručnoj spremi	30
Plaće	32
Industrija	34
Ugostiteljstvo	37
Turizam	39
Turisti	40
Noćenja	41
Distributivna trgovina	43
Vanjska trgovina	47
Uvoz i izvoz	48
Obim vanjsko-trgovinske razmjene	50
Poslovanje pravnih lica	53
Društveni bruto proizvod	56
Zaključak	62
Pregled tabela	65
Pregled grafova	66
Grafički prilozi	66
Izvori	67

Uvod

Materijal "Pozicija Kantona Sarajevo u 2009. godini" ima za cilj da na osnovu analize relevantnih ekonomskih pokazatelja ukaže na položaj Kantona Sarajevo u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Potreba za izradom ovog materijala proizilazi iz specifične pozicije Kantona Sarajevo u kome je lociran glavni grad Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine, značaja kantona na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine i njihovog međusobnog povezivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i uloge Kantona Sarajevo kao generatora razvoja Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine.

Kao relevantni ekonomski pokazatelji korišteni su podaci o površini, stanovništvu, gustini naseljenosti, zaposlenosti, nezaposlenosti, plaćama, podaci o industriji, ugostiteljstvu, turizmu, podaci o distributivnoj trgovini, vanjskoj trgovini, vrijednosti izvoza i uvoza, poslovanju pravnih lica, društvenom bruto proizvodu, kao i izvedeni pokazatelji nivoa razvijenosti.

Podaci se odnose na 2009. godinu i za stanovništvo za period od 2003-2009. godine.

Pokazatelji su dati za sve kantone i Federaciju Bosne i Hercegovine.

U pripremi materijala korišteni su podaci Federalnog zavoda za statistiku, Zavoda za programiranje razvoja Federacije BiH i Agencije za finansijske, informatičke i posredničke usluge.

U obradi materijala korišten je metod analize, sinteze i komparacije.

Materijal je koncipiran tako da, pored uvoda i zaključka, sadrži poglavljia: demografija, zaposlenost, nezaposlenost, distributivna trgovina, ugostiteljstvo, turizam, vanjska trgovina, poslovanje pravnih lica i društveni bruto proizvod.

Kanton Sarajevo

Uporedni pokazatelji Kantona Sarajevo i Federacije BiH, 2009. godina

Pokazatelji	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Odnos Kantona Sarajevo i Federacije BiH
Površina	1.276,9 km ²	26.110,5 km ²	0,05
Broj stanovnika (XII 2009.)	423.645	2.327.318	0,18
Gustina naseljenosti (stan/km ² , XII 2009.)	330	89	3,71
Prosječna stopa rasta stanovnika (2003 - 2009.)	0,9%	0,1%	9,00
Stanovništvo ispod 15 godina (XII 2009.)	16,9%	20,6%	0,82
Radni kontingent (15-65 godina) (XII 2009.)	65,7%	68,1%	0,96
Stanovništvo iznad 65 godina (XII 2009.)	12,6%	11,0%	1,15
Stopa nataliteta (na 1000 stanovnika, 2009.)	11,2	9,7	1,15
Stopa mortaliteta (na 1000 stanovnika, 2009.)	8,9	8,0	1,11
Stopa prirodnog priraštaja (na 1000 stanovnika, 2009.)	2,3	1,7	1,35
Broj zaposlenih (XII 2009.)	119.532	418.555	0,29
Broj nezaposlenih (XII 2009.)	66.299	356.573	0,19
Radna snaga (XII 2009.)	185.831	775.128	0,24
Stepen zaposlenosti ukupnog stanovništva (XII 2009.)	28,2%	18,3%	1,54
Stopa nezaposlenosti (XII 2009.)	35,6%	45,8%	0,78
Društveni bruto proizvod po stanovniku - GDP/pc u milionima	5.240	15.164	0,35
Društveni bruto proizvod po stanovniku - GDP/pc u USD	8.820	4.620	1,92
Prosječna neto plaća (u KM, 2009.)	972,9	792,1	1,23
Promet u ugostiteljstvu (u hiljadama KM, 2009.)	62.757	131.784	0,48
Broj turista	170.469	333.282	0,51
Promet u distributivnoj trgovini sa PDV-om (000 KM)	5.556.338	13.161.193	0,42
Vrijednost uvoza (u hiljadama KM, 2009.)	3.079.248	8.202.006	0,38
Vrijednost izvoza (u hiljadama KM, 2009.)	660.998	3.686.013	0,18
Stepen pokrivenosti uvoza izvozom (2009.)	21,5%	44,9%	0,48
Broj pravnih lica	5.870	20.788	0,28
Prihodi (000 KM)	13.927.581	34.289.561	0,41
Rashodi (000 KM)	13.671.657	33.983.375	0,40
Neto dobit (000 KM)	683.448	1.517.754	0,45

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Demografija

Stanovništvo

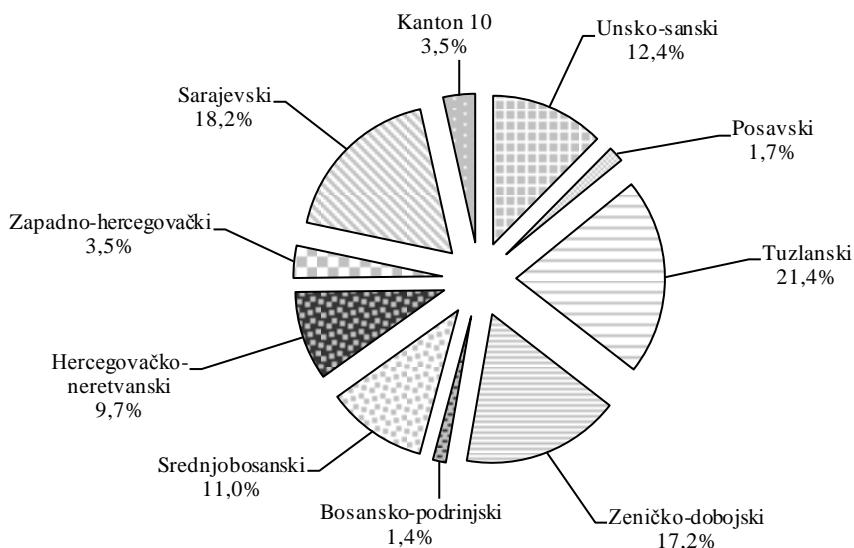
Krajem 2009. godine u Kantonu Sarajevo živi 423.645 stanovnika ili 18,2% stanovnika Federacije Bosne i Hercegovine. Broj stanovnika u Kantonu Sarajevo se povećao za 0,6% ili za 2.356 stanovnika u odnosu na 2008. godinu. Na području Federacije BiH broj stanovnika se smanjio za 123 stanovnika u odnosu na 2008. godinu. Na prostoru Sarajevskog, Tuzlanskog i Zeničko-dobojskog kantona živi oko 56,8% ukupnog stanovništva Federacije Bosne i Hercegovine.

U Federaciji Bosne i Hercegovine živi 2.327.318 stanovnika.

Tabela 1. Stanovništvo po kantonima 2008. i 2009. godinu i struktura (%)

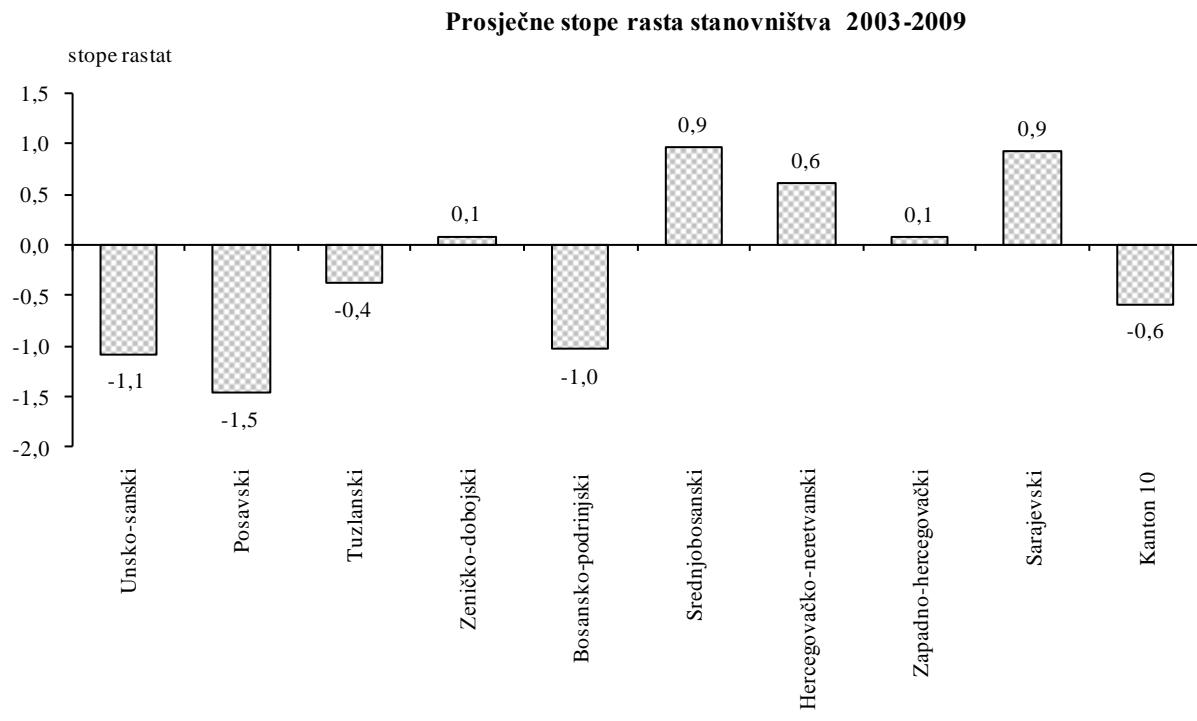
Redni broj	Kantoni	Broj stanovnika		Indeks 2009/2008	Struktura (%)	
		2008	2009		2008	2009
1	Unsko-sanski	287.998	288.114	100,0	12,38	12,38
2	Posavski	40.513	39.886	98,5	1,74	1,71
3	Tuzlanski	497.813	498.549	100,1	21,39	21,42
4	Zeničko-dobojski	400.848	400.602	99,9	17,22	17,21
5	Bosansko-podrinjski	33.225	33.093	99,6	1,43	1,42
6	Srednjobosanski	255.648	254.992	99,7	10,99	10,96
7	Hercegovačko-neretvanski	226.632	225.930	99,7	9,74	9,71
8	Zapadno-hercegovački	81.833	81.707	99,8	3,52	3,51
9	Sarajevski	421.289	423.645	100,6	18,10	18,20
10	Kanton 10	81.396	80.800	99,3	3,50	3,47
	Federacija BiH	2.327.195	2.327.318	100,01	100,00	100,00

Struktura stanovništva u FBiH po kantonima u 2009. u %



Graf 1.

Na promjene u kretanju stanovništva posebno ukazuju prosječne stope rasta stanovnika od 2003. do 2009. godine



Graf 2.

Kanton Sarajevo, sa prosječnom godišnjom stopom rasta od 0,9%, spada među kantone koji imaju pozitivnu stopu rasta stanovnika od 2003. do 2009. godine. Najznačajniji porast stanovnika u navedenom periodu bilježi Srednjebosanski i Sarajevski kanton. Prosječna godišnja stopa rasta stanovništva, u ova dva kantona, je najveća u Federaciji Bosne i Hercegovine i iznosi 0,9% u Srednjebosanskom i u Sarajevskom kantonu.

Najveći pad broja stanovnika je u Posavskom kantonu, gdje prosječna godišnja negativna stopa iznosi 1,5%.

U navedenom periodu stanovništvo na nivou Federacije Bosne i Hercegovine sa prosječno raslo po stopi od 0,1% godišnje.

Broj stanovnika kantona u Federaciji BiH, 2009. (struktura u %)



Karta 1.

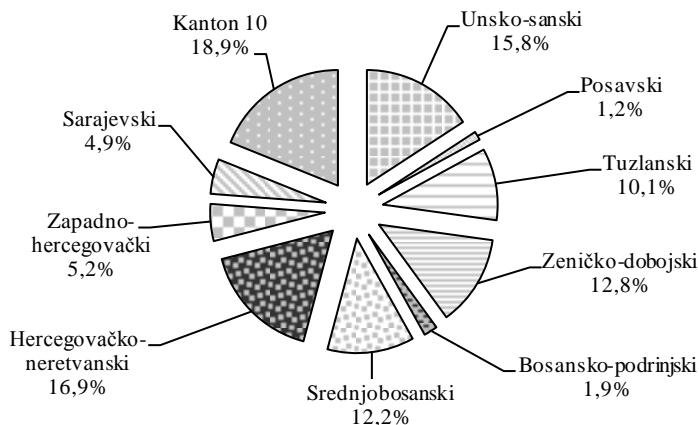
Površina i gustina naseljenosti

Kanton Sarajevo, površine od 1.276,9 km², jedan od manjih kantona na području Federacije Bosne i Hercegovine, zauzima svega 4,9% teritorije Federacije. Najveći kantoni na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine su Hercegbosanski (18,9%), Hercegovačko-neretvanski (16,9%) i Unsko-sanski (15,8%) koji zauzimaju oko 52% ukupne površine Federacije Bosne i Hercegovine.

Tabela 2. Površina, gustina i nivo gustine naseljenosti po kantonima 2009.

Redni broj	Kantoni	Površina km ²	Gustina naseljenosti (stan/km ²)	Nivo gustine naseljenosti u odnosu na F BiH
1	Unsko-sanski	4.125,0	69,8	0,78
2	Posavski	324,6	124,8	1,40
3	Tuzlanski	2.649,0	187,9	2,11
4	Zeničko-dobojski	3.343,3	119,9	1,35
5	Bosansko-podrinjski	504,6	65,8	0,74
6	Srednjobosanski	3.189,0	80,2	0,90
7	Hercegovačko-neretvanski	4.401,0	51,5	0,58
8	Zapadno-hercegovački	1.362,2	60,1	0,67
9	Sarajevski	1.276,9	329,9	3,70
10	Kanton 10	4.934,1	16,5	0,19
	Federacija BiH	26.109,7	89,1	1,00

Učešće površine kantona u F BiH (%)

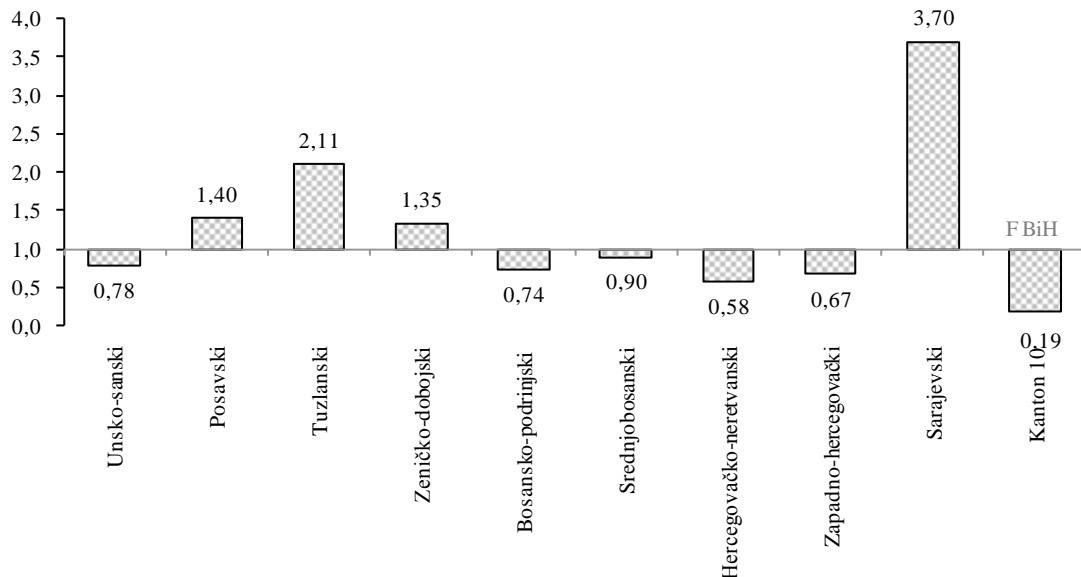


Graf 3.

Prosječna gustina naseljenosti Kantona Sarajevo iznosi 329,9 stan/km² u 2009. godini, što je ujedno i najveća gustina naseljenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Najmanja gustina naseljenosti u 2009. godini je u Hercegbosanskom kantonu i iznosi 16,5 stan/km². Gustina naseljenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 89,1 stan/km².

U odnosu na prosjek Federacije Bosne i Hercegovine, gustina naseljenosti u Kantonu Sarajevo je veća za skoro 3,7 puta.

Nivo gustine naseljenosti kantona u odnosu na F BiH u 2009.



Graf 4.

Od prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine veća je gustina naseljenosti u Tuzlanskom kantonu (2,1 puta), Posavskom (1,4 puta) i Zeničko-dobojskom (1,3 puta).

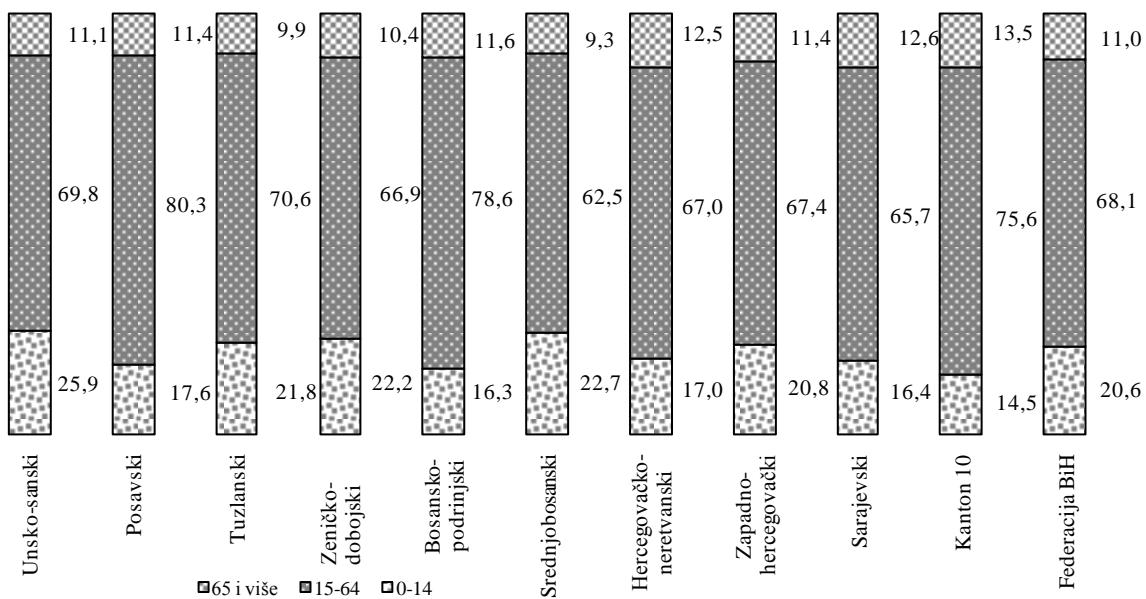
Starosna struktura stanovništva

Starosna struktura stanovništva ukazuje da Kanton Sarajevo ima 16,4 % stanovnika do 14 godina, 65,7% stanovnika od 15 do 64 godine (radni kontingenjt) i 12,6% stanovnika starijih od 65 godina, odnosno da ima relativno starije stanovništvo u odnosu na starosnu strukturu stanovnika u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Tabela 3. Starosna struktura stanovništva po kantonima 2009.

Redni broj	Kantoni	Broj stanovnika 2009.			Struktura u %		
		0-14	15-64	65 i više	0-14	15-64	65 i više
1	Unsko-sanski	74.738	200.996	31.889	25,9	69,8	11,1
2	Posavski	7.002	32.047	4.539	17,6	80,3	11,4
3	Tuzlanski	108.868	352.091	49.394	21,8	70,6	9,9
4	Zeničko-dobojski	89.039	268.050	41.773	22,2	66,9	10,4
5	Bosansko-podrinjski	5.394	26.012	3.840	16,3	78,6	11,6
6	Srednjobosanski	57.787	159.470	23.701	22,7	62,5	9,3
7	Hercegovačko-neretvanski	38.311	151.449	28.249	17,0	67,0	12,5
8	Zapadno-hercegovački	17.018	55.058	9.336	20,8	67,4	11,4
9	Sarajevski	69.550	278.444	53.280	16,4	65,7	12,6
10	Kanton 10	11.716	61.097	10.920	14,5	75,6	13,5
	Federacija BiH	479.423	1.584.714	256.921	20,6	68,1	11,0

Starosna struktura stanovništva po kantonima 2009. u %



Graf 5.

Najmlađe stanovništvo je najviše zastupljeno u Unsko-sanskom kantonu sa udjelom djece od 25,9% u ukupnoj populaciji i sa 11,1% učešća stanovništva iznad 65 godina, kao i u Srednjebosanskom kantonu sa udjelom djece od 22,7% u ukupnoj populaciji i sa 9,3% učešća stanovništva iznad 65 godina.

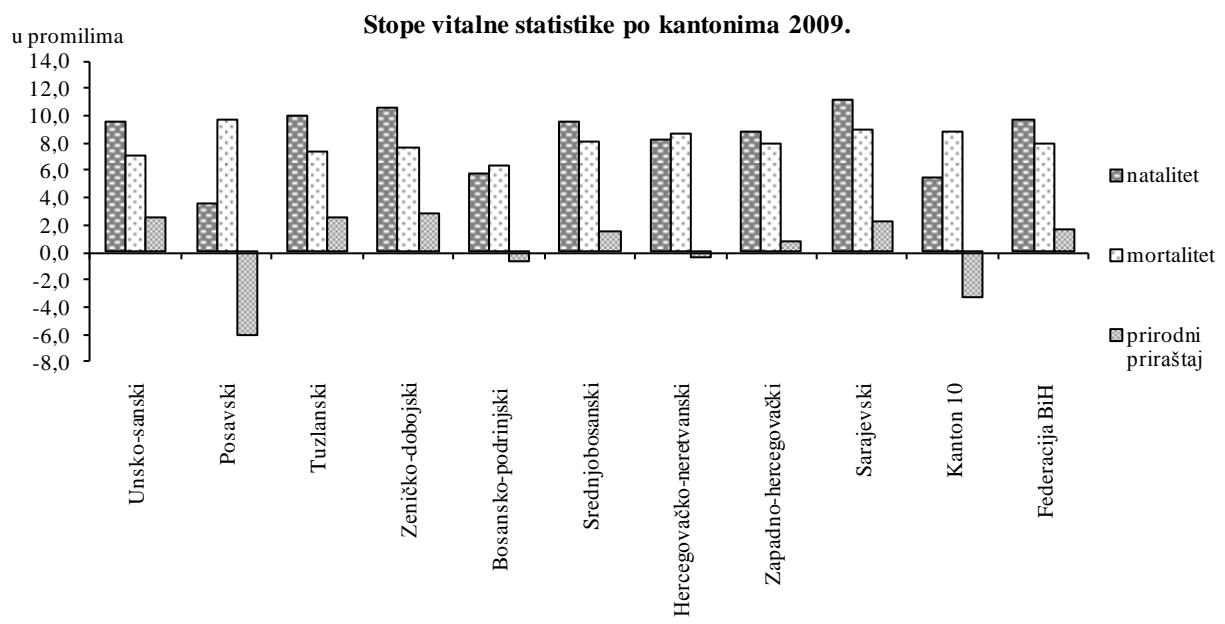
Najmanje je učešće mладог stanovništva u ukupnom stanovništvu Hercegbosanskog kantona, i iznosi 14,5%. Najveće učešće stanovništva starijeg od 65 godina je u Hercegbosanskom kantonu (13,5%) i Sarajevskom kantonu (12,6%). Najveće učešće radnog kontingenta je u Posavskom kantonu i iznosi 80,3%.

Vitalne karakteristike stanovništva

Najveću stopu nataliteta na području Federacije Bosne i Hercegovine u 2009. godini ima Sarajevski kanton, 11,2 promila. Najveća stopa mortaliteta je u Posavskom kantonu i iznosi 9,7 promil što je iznad prosječne smrtnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine (8,0 promila).

Tabela 4. Stopi vitalne statistike po kantonima 2009. u promilima

Redni broj	Kantoni	Stopa u promilima		
		natalitet	mortalitet	prirodni priraštaj
1	Unsko-sanski	9,6	7,1	2,5
2	Posavski	3,6	9,7	-6,1
3	Tuzlanski	9,9	7,4	2,6
4	Zeničko-dobojski	10,6	7,7	2,9
5	Bosansko-podrinjski	5,8	6,4	-0,6
6	Srednjobosanski	9,5	8,1	1,5
7	Hercegovačko-neretvanski	8,2	8,7	-0,4
8	Zapadno-hercegovački	8,8	8,0	0,8
9	Sarajevski	11,2	8,9	2,3
10	Kanton 10	5,5	8,8	-3,3
	Federacija BiH	9,7	8,0	1,7



Graf 6.

Stopa nataliteta u Kantonu Sarajevo iznosi 11,2 promila što je iznad prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine (9,7 promil). Stopa mortaliteta u Kantonu Sarajevo je iznad prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine, iznosi 8,9 promila. Prirodni priraštaj od 2,3 promila i veći je od Federacije Bosne i Hercegovine.

Zeničko-dobojski kanton ima najveću stopu prirodnog priraštaja od 2,9 promila, a najmanju Posavski koji ima negativnu stopu od 6,1 promila.

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Zaposlenost

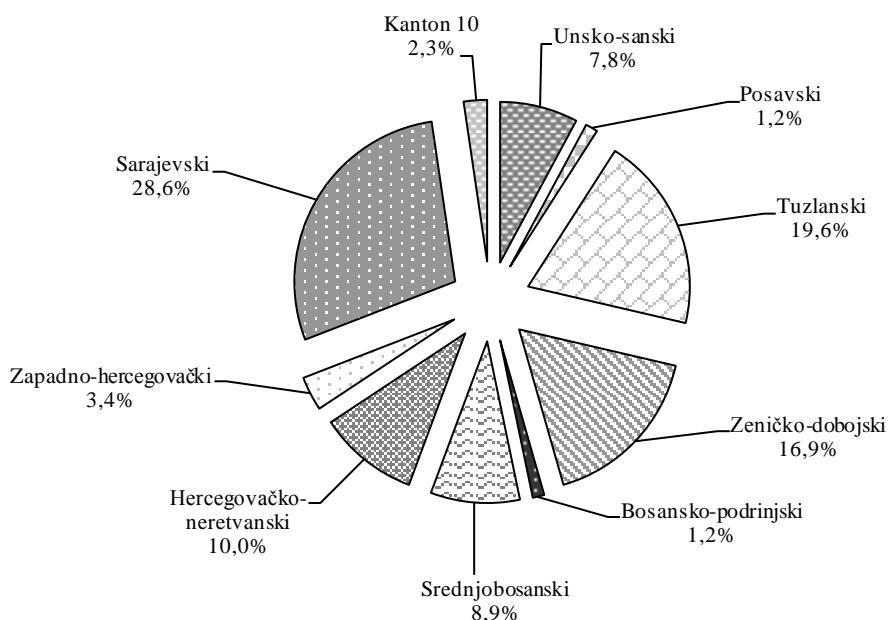
Zaposleni

U toku 2009. godine na području Kantona Sarajevo bilo je prosječno zaposleno 119.532 radnika, što je najveća koncentracija (28,6%) radnih mjesta u Federaciji Bosne i Hercegovine. Broj zaposlenih u Kantonu Sarajevo se povećao za 0,9%, ili za 1.114 radnika u odnosu na 2008. godinu. U istom periodu i broj zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine se povećao za 0,1%, odnosno za 4.190 lica.

Tabela 5. Broj zaposlenih po kantonima

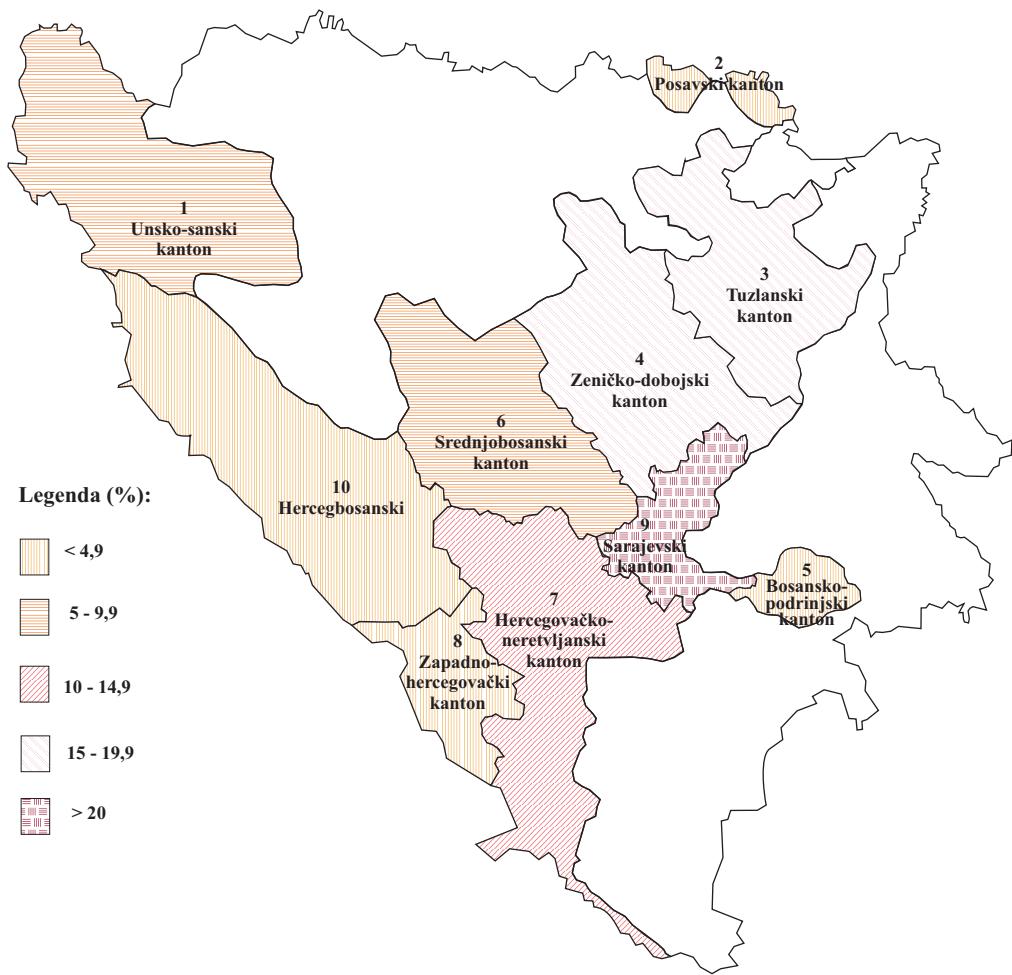
Redni broj	Kantoni	Prosjek		Indeks 2009/2008	Struktura (%)	
		2008	2009		2009	2008
1	Unsko-sanski	34.634	32.794	94,7	8,2	7,8
2	Posavski	5.362	5.166	96,3	1,3	1,2
3	Tuzlanski	82.993	81.882	98,7	19,6	19,6
4	Zeničko-dobojski	73.267	70.907	96,8	17,3	16,9
5	Bosansko-podrinjski	4.778	4.895	102,4	1,1	1,2
6	Srednjobosanski	37.974	37.298	98,2	9,0	8,9
7	Hercegovačko-neretvanski	42.531	42.018	98,8	10,1	10,0
8	Zapadno-hercegovački	13.112	14.310	109,1	3,1	3,4
9	Sarajevski	118.418	119.532	100,9	28,0	28,6
10	Kanton 10	9.676	9.753	100,8	2,3	2,3
	Federacija BiH	422.745	418.555	99,0	100,0	100,0

Struktura zaposlenih u F BiH po kantonima 2009.

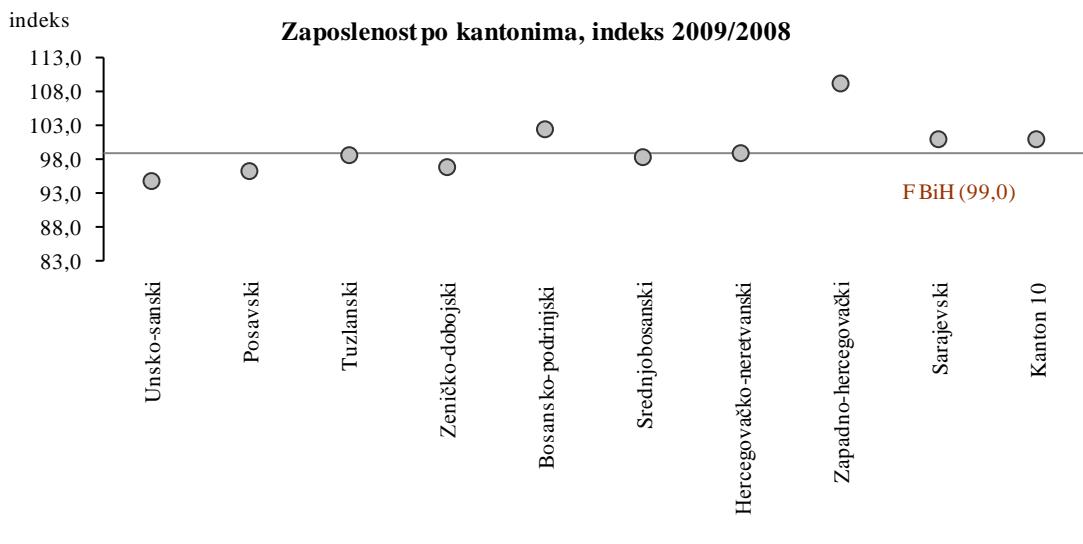


Graf 7.

Struktura (%) zaposlenih u Federacije BiH po kantonima, 2009.



Karta 2.



Graf 8.

Ukupan broj zaposlenih najviše se povećao u Zapadno-hercegovačkom kantonu, za 9,1% u odnosu na 2008. godinu. Oko 75,0% zaposlenih Federacije Bosne i Hercegovine nalazi se u četiri kantona: Sarajevskom, Tuzlanskom, Hercegovačko-nertvanskom i Zeničko-dobojskom.

Zaposleni po područjima Standardne klasifikacije djelatnosti (SKD)

U Kantonu Sarajevo najveća je koncentracija zaposlenih na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine u oblasti: eksteritorijalnih organizacija i tijela (99,8%), zatim u oblasti privatnih domaćinstva/kućanstva sa zaposlenim osobljem (73,1%), te u finansijskom posredovanju (49,8%).

Tabela 6. Zaposlenost po područjima SKD, prosjek 2009.

SKD	Kantoni										F BiH
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
A	1.091	106	1.236	1.709	82	1.690	753	342	1.339	1.016	9.364
B	55		2	7		18	74	16			172
C	141	25	8.002	5.006	3	1.183	189	139	133	169	14.990
D	5.680	851	18.426	21.579	1.663	9.613	6.086	2.263	14.247	1.602	82.010
E	880	126	2.720	2.267	135	946	2.367	291	3.138	321	13.191
F	2.357	234	5.503	4.459	198	1.355	2.185	1.175	8.074	594	26.134
G	6.588	1.291	13.900	10.377	593	8.183	7.225	4.709	22.395	1.548	76.809
H	1.902	251	2.670	2.722	219	1.868	2.045	501	5.306	364	17.848
I	1.663	326	5.832	4.362	243	1.493	3.531	555	10.064	562	28.631
J	733	68	1.202	972	74	379	1.405	217	5.131	129	10.310
K	889	70	2.225	1.868	65	431	1.968	496	7.649	130	15.791
L	3.273	829	5.234	4.437	730	2.813	4.521	1.291	13.633	1.377	38.138
M	3.950	459	7.143	6.011	409	3.387	4.008	915	9.180	984	36.446
N	2.354	382	5.733	3.853	366	2.782	3.204	472	9.029	671	28.846
O	1.027	148	1.797	1.278	116	1.120	2.403	842	7.470	238	16.439
P			2				4	2			8
Q							2		889		891
00	211		255			37	48	84	1.855	48	2.538
	32.794	5.166	81.882	70.907	4.896	37.298	42.018	14.310	119.532	9.753	418.556

Standardna klasifikacija djelatnosti (SKD)

- A Poljoprivreda, lov i šumarstvo
- B Ribarstvo
- C Rudarstvo
- D Prerađivačka industrija
- E Snabdijevanje električnom energijom, gasom i topлом vodom
- F Građevinarstvo
- G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla, te predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo
- H Ugostiteljstvo
- I Saobraćaj, skladištenje i veze
- J Finansijsko posredovanje
- K Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge
- L Javna uprava, društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti
- M Obrazovanje
- N Zdravstvena i socijalna zaštita
- O Ostale javne, društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti
- P Privatna domaćinstva/kućanstva sa zaposlenim osobljem
- Q Eksteritorijalne organizacije i tijela
- 00 Neraspoređeno po SKD

Tabela 7. Struktura zaposlenih po kantonima, po područjima SKD u F BiH (%), 2009.

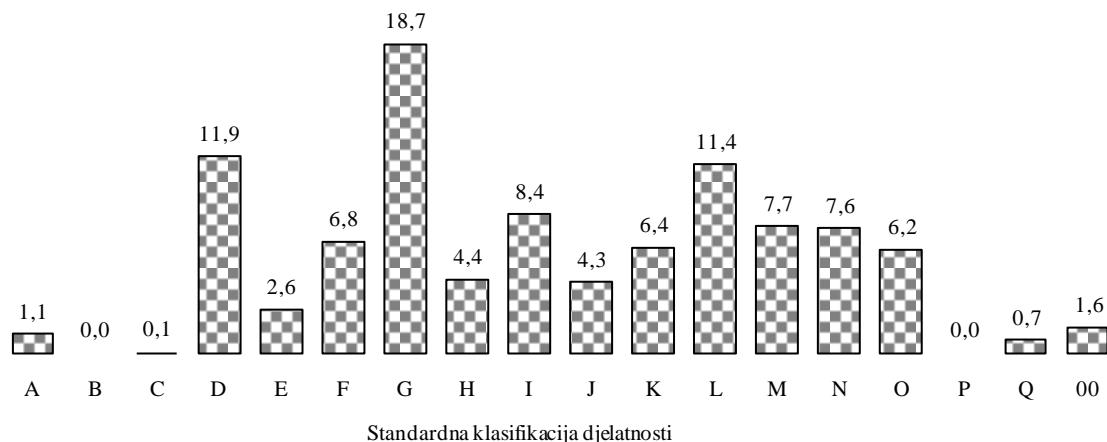
SKD	Kantoni										F BiH
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
A	11,7	1,1	13,2	18,3	0,9	18,0	8,0	3,7	14,3	10,9	100,0
B	32,0	0,0	1,2	4,1	0,0	10,5	43,0	9,3	0,0	0,0	100,0
C	0,9	0,2	53,4	33,4	0,0	7,9	1,3	0,9	0,9	1,1	100,0
D	6,9	1,0	22,5	26,3	2,0	11,7	7,4	2,8	17,4	2,0	100,0
E	6,7	1,0	20,6	17,2	1,0	7,2	17,9	2,2	23,8	2,4	100,0
F	9,0	0,9	21,1	17,1	0,8	5,2	8,4	4,5	30,9	2,3	100,0
G	8,6	1,7	18,1	13,5	0,8	10,7	9,4	6,1	29,2	2,0	100,0
H	10,7	1,4	15,0	15,3	1,2	10,5	11,5	2,8	29,7	2,0	100,0
I	5,8	1,1	20,4	15,2	0,8	5,2	12,3	1,9	35,2	2,0	100,0
J	7,1	0,7	11,7	9,4	0,7	3,7	13,6	2,1	49,8	1,3	100,0
K	5,6	0,4	14,1	11,8	0,4	2,7	12,5	3,1	48,4	0,8	100,0
L	8,6	2,2	13,7	11,6	1,9	7,4	11,9	3,4	35,7	3,6	100,0
M	10,8	1,3	19,6	16,5	1,1	9,3	11,0	2,5	25,2	2,7	100,0
N	8,2	1,3	19,9	13,4	1,3	9,6	11,1	1,6	31,3	2,3	100,0
O	6,2	0,9	10,9	7,8	0,7	6,8	14,6	5,1	45,4	1,4	100,0
P	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	50,0	25,0	0,0	0,0	100,0
Q	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	99,8	0,0	100,0
00	8,3	0,0	10,0	0,0	0,0	1,5	1,9	3,3	73,1	1,9	100,0
	7,8	1,2	19,6	16,9	1,2	8,9	10,0	3,4	28,6	2,3	100,0

U Kantonu Sarajevo je najveći broj zaposlenih u trgovini i malo 18,7%, zatim u prerađivačkoj industriji, 11,9%, te u oblasti javne uprave, 11,4%.

Tabela 8. Struktura zaposlenih po područjima SKD u kantonima i F BiH (%), 2009.

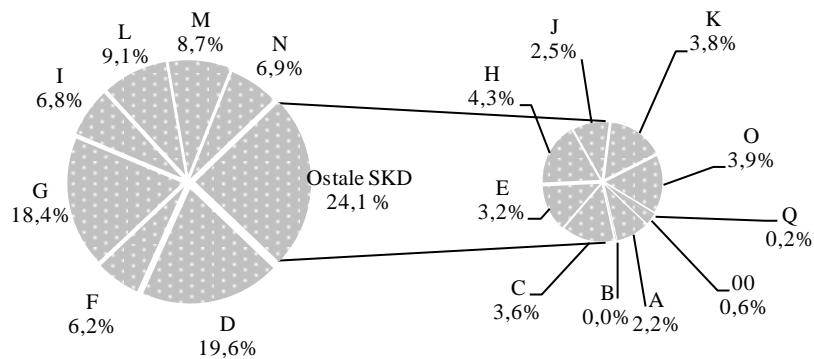
SKD	Kantoni										F BiH
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
A	3,3	2,1	1,5	2,4	1,7	4,5	1,8	2,4	1,1	10,4	2,2
B	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
C	0,4	0,5	9,8	7,1	0,1	3,2	0,4	1,0	0,1	1,7	3,6
D	17,3	16,5	22,5	30,4	34,0	25,8	14,5	15,8	11,9	16,4	19,6
E	2,7	2,4	3,3	3,2	2,8	2,5	5,6	2,0	2,6	3,3	3,2
F	7,2	4,5	6,7	6,3	4,0	3,6	5,2	8,2	6,8	6,1	6,2
G	20,1	25,0	17,0	14,6	12,1	21,9	17,2	32,9	18,7	15,9	18,4
H	5,8	4,9	3,3	3,8	4,5	5,0	4,9	3,5	4,4	3,7	4,3
I	5,1	6,3	7,1	6,2	5,0	4,0	8,4	3,9	8,4	5,8	6,8
J	2,2	1,3	1,5	1,4	1,5	1,0	3,3	1,5	4,3	1,3	2,5
K	2,7	1,4	2,7	2,6	1,3	1,2	4,7	3,5	6,4	1,3	3,8
L	10,0	16,0	6,4	6,3	14,9	7,5	10,8	9,0	11,4	14,1	9,1
M	12,0	8,9	8,7	8,5	8,4	9,1	9,5	6,4	7,7	10,1	8,7
N	7,2	7,4	7,0	5,4	7,5	7,5	7,6	3,3	7,6	6,9	6,9
O	3,1	2,9	2,2	1,8	2,4	3,0	5,7	5,9	6,2	2,4	3,9
P	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Q	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,2
00	0,6	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1	0,1	0,6	1,6	0,5	0,6
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Struktura zaposlenih po područjima SKD u Kantonu Sarajevo (%), 2009.



Graf 9.

Struktura zaposlenih po područjima SKD u FBiH (%), 2009.



Graf 10.

U Federaciji Bosne i Hercegovine u 2009. godini najveći broj zaposlenih je u prerađivačkoj industriji, 19,6%, zatim u trgovini na veliko i malo, 18,4%, te u javnoj upravi 9,1%.

Stepen zaposlenosti stanovništva

U 2009. godini stepen zaposlenosti stanovništva Kantona Sarajevo je bio 28,2%, što je i najveći stepen zaposlenosti stanovništva na području Federacije Bosne i Hercegovine.

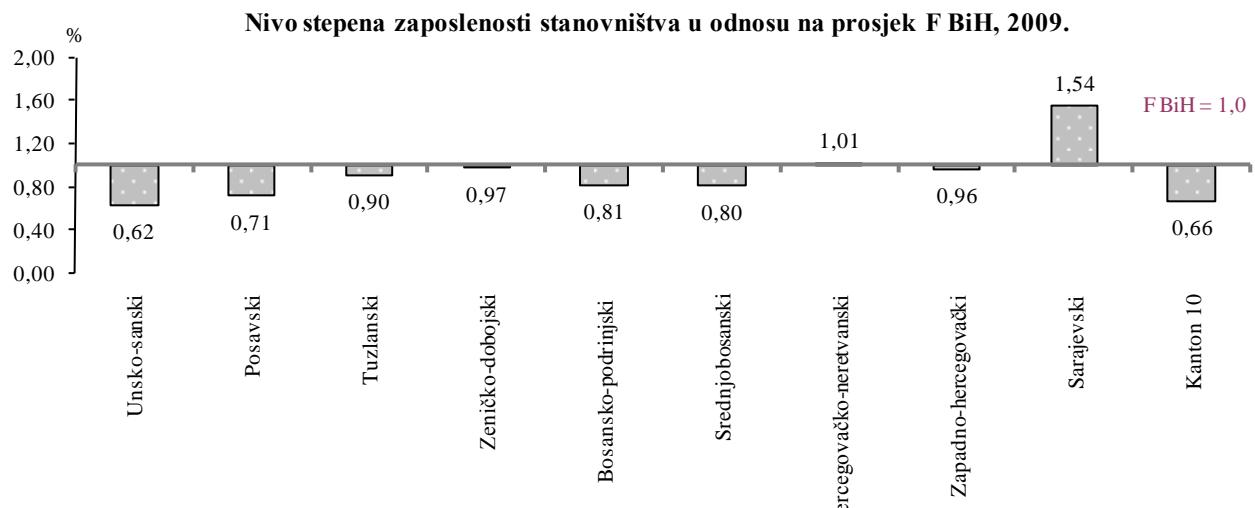
Tabela 9. Stepen zaposlenosti stanovništva 2009.

Redni broj	Kantoni	Broj stanovnika	Broj zaposlenih	Stepen zaposlenosti stanovništva (%)	Nivo stepena zaposlenosti stanovništva u odnosu na prosjek F BiH
1	Unsko-sanski	288.114	32.794	11,4	0,62
2	Posavski	39.886	5.166	13,0	0,71
3	Tuzlanski	498.549	81.882	16,4	0,90
4	Zeničko-dobojski	400.602	70.907	17,7	0,97
5	Bosansko-podrinjski	33.093	4.895	14,8	0,81
6	Srednjobosanski	254.992	37.298	14,6	0,80
7	Hercegovačko-neretvanski	225.930	42.018	18,6	1,01
8	Zapadno-hercegovački	81.707	14.310	17,5	0,96
9	Sarajevski	423.645	119.532	28,2	1,54
10	Kanton 10	80.800	9.753	12,1	0,66
	Federacija BiH	2.327.318	426.555	18,3	1,00



Graf 11.

Najmanji stepen zaposlenosti stanovništva je u Unsko-Sanskom kantonu i iznosi 11,4%. Stepen zaposlenosti stanovništva na području Federacije Bosne i Hercegovine je 18,3%.



Graf 12.

Relativni odnosi prema prosjeku Federacije Bosne i Hercegovine (stepen zaposlenosti 18,3%) ukazuju da je Kanton Sarajevo razvijeniji od prosjeka FBiH za oko 54% u 2009. godini. Prema ovom pokazatelju Kanton Sarajevo je najrazvijeniji kanton u Federaciji Bosne i Hercegovine. Najniži stepen zaposlenosti je u Unsko-sanskom kantonu, gdje je zaposlenost niža za 38% od prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine.

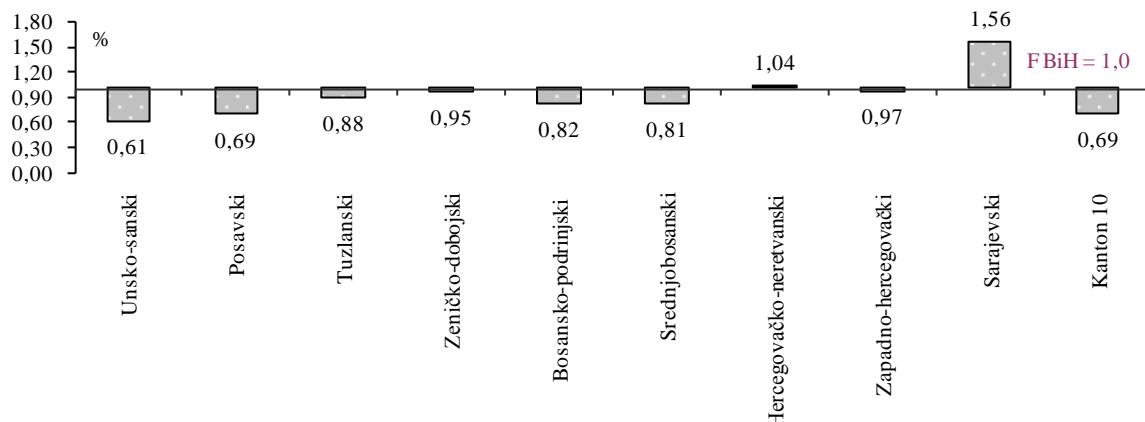
Stepen zaposlenosti radnog kontingenta

Stepen zaposlenosti se može posmatrati i prema radnom kontingentu, odnosno stanovništvu starosne dobi od 15 do 65 godina.

Tabela 10. Stepen zaposlenosti radnog kontingenta 2009.

Redni broj	Kantoni	Radni kontingenat	Broj zaposlenih	Stepen zaposlenosti radnog kontingenta (%)	Nivo stepena u odnosu na prosjek F BiH
1	Unsko-sanski	199.444	32.794	16,4	0,61
2	Posavski	27.793	5.166	18,6	0,69
3	Tuzlanski	343.338	81.882	23,8	0,88
4	Zeničko-dobojski	275.219	70.907	25,8	0,95
5	Bosansko-podrinjski	22.197	4.895	22,1	0,82
6	Srednjobosanski	170.564	37.298	21,9	0,81
7	Hercegovačko-neretvanski	150.328	42.018	28,0	1,04
8	Zapadno-hercegovački	54.700	14.310	26,2	0,97
9	Sarajevski	283.943	119.532	42,1	1,56
10	Kanton 10	52.301	9.753	18,6	0,69
	Federacija BiH	1.579.827	426.555	27,0	1,00

Nivo stepena zaposlenosti radnog kontingenta u odnosu na prosjek F BiH, 2009.

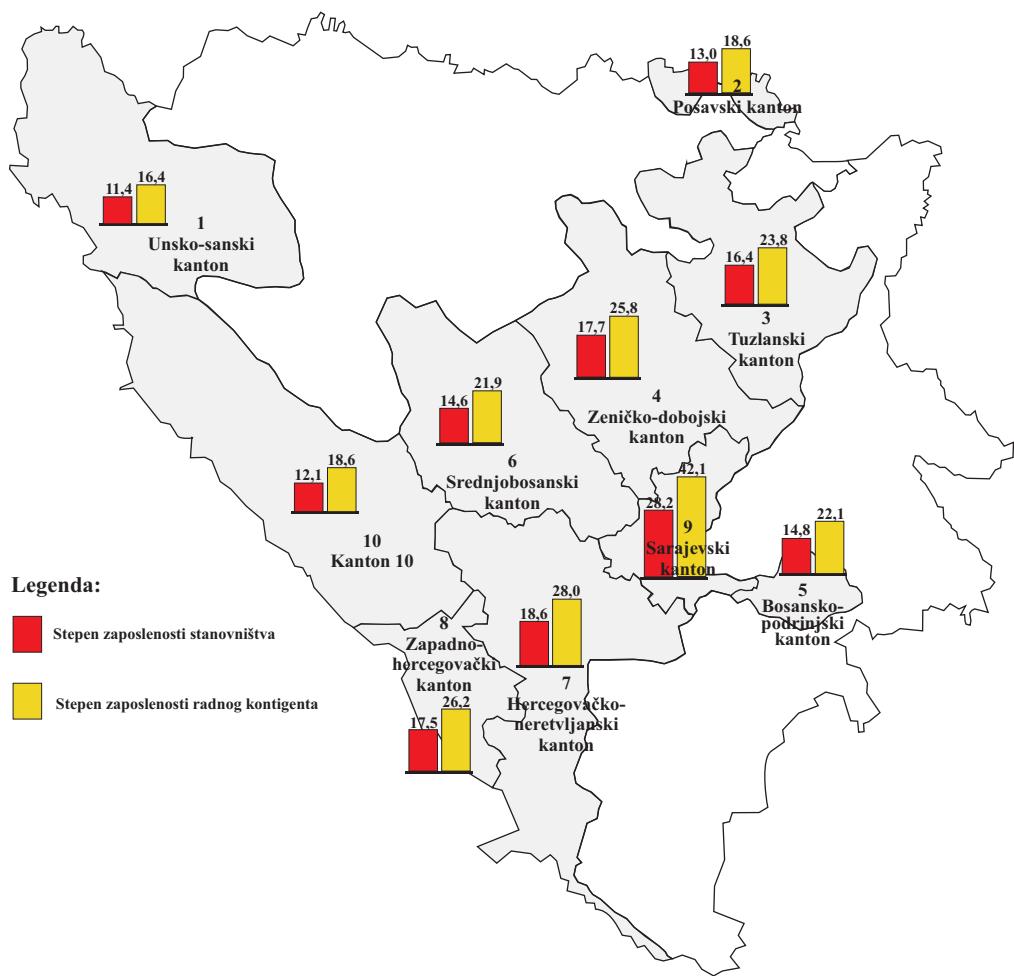


Graf 13.

Sa stepenom zaposlenosti od 42,1% u 2009. godini, Kanton Sarajevo ima najviše angažovanog radnog kontigenta stanovništva na području Federacije Bosne i Hercegovine. Nešto nižu stopu zaposlenosti ima Hercegovačko-neretvanski kanton, 28,0%. Najniži stepen zaposlenosti radnog kontigenta ima Unsko-sanski kanton, 16,4%.

Stepen zaposlenosti radnog kontigenta u Federaciji Bosne i Hercegovine je 27,0%. Samo dva kantona imaju veću stopu zaposlenosti radnog kontigenta od prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine, a to su Sarajevski i Hercegovačko-neretvanski.

**Stepeni zaposlenosti po kantonima Federacije BiH,
2009. (struktura u %)**



Karta 3.

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Nezaposlenost

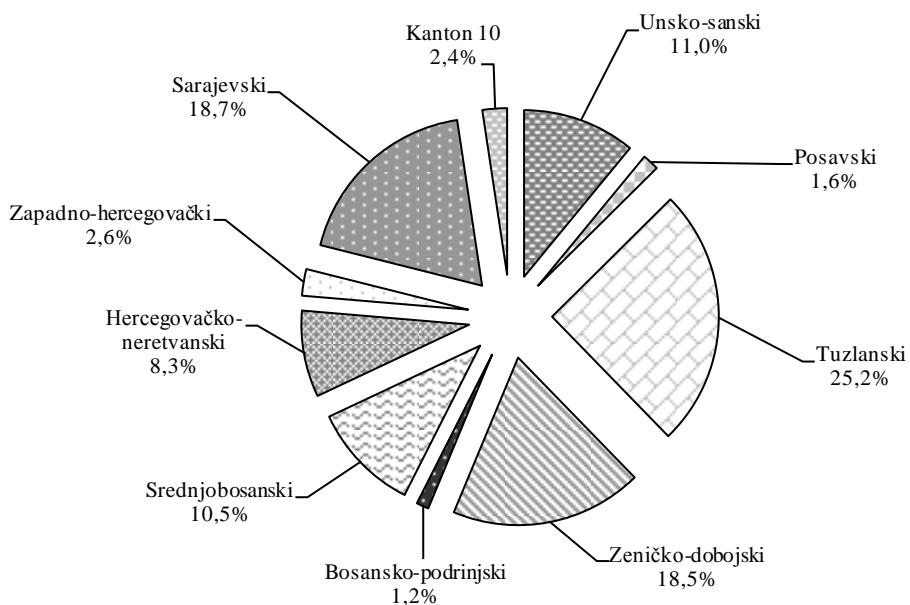
Nezaposleni

Krajem 2009. godine na području Kantona Sarajevo bilo je 66.299 nezaposlenih lica, što je oko 18,7% nezaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Tabela 11. Broj nezaposlenih po kantonima

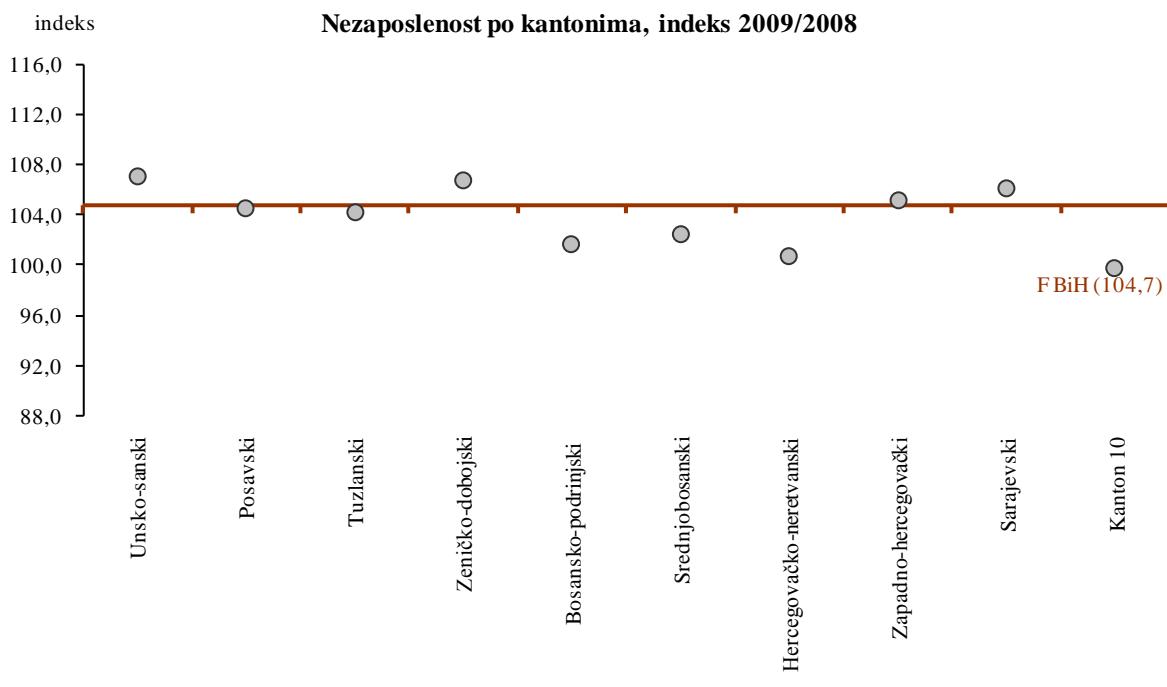
Redni broj	Kantoni	XII 2008	XII 2009	Indeks XII 2009 XII 2008	Struktura (%)	
		2008	2009		2008	2009
1	Unsko-sanski	36.277	38.849	107,1	10,7	11,0
2	Posavski	5.436	5.686	104,6	1,6	1,6
3	Tuzlanski	85.711	89.250	104,1	25,3	25,2
4	Zeničko-dobojski	61.529	65.689	106,8	18,2	18,5
5	Bosansko-podrinjski	4.164	4.231	101,6	1,2	1,2
6	Srednjobosanski	36.482	37.390	102,5	10,8	10,5
7	Hercegovačko-neretvanski	29.403	29.592	100,6	8,7	8,3
8	Zapadno-hercegovački	8.702	9.146	105,1	2,6	2,6
9	Sarajevski	62.475	66.299	106,1	18,4	18,7
10	Kanton 10	8.464	8.441	99,7	2,5	2,4
	Federacija BiH	338.643	354.573	104,7	100,0	100,0

Struktura nezaposlenih u F BiH po kantonima, 2009.



Graf 14.

Broj nezaposlenih u Kantonu Sarajevo u decembru 2009. godine se povećao za 6,1% u odnosu na broj nezaposlenih u decembru 2008. godine, a najveće povećanje nezaposlenosti u istom periodu je u Unsko-sanskom kantonu (7,1%) i Zeničko-dobojskom kantonu (6,8%). Nezaposlenost u Federaciji Bosne i Hercegovine se povćala za 4,7%.



Graf 15.

Najveća koncentracija nezaposlenih lica je u Tuzlanskom kantonu (25,2%), Sarajevskom kantonu (18,7%), te u Zeničko-dobojskom (18,5%).

Stepen nezaposlenosti stanovništva

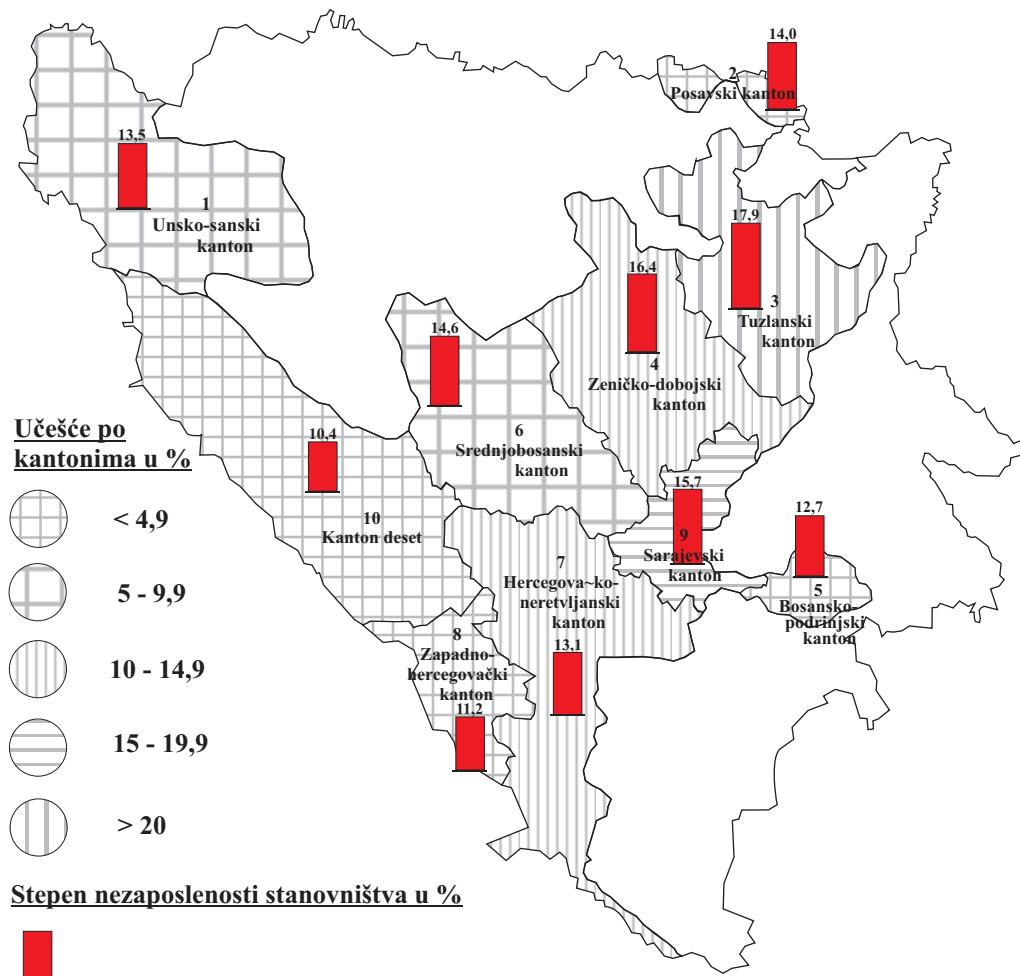
Stepen nezaposlenosti stanovništva u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2009. godini iznosi 15,2%. Najveći stepen nezaposlenosti je u Tuzlanskom (17,9%) i Zeničko-dobojskom kantonu (16,4%).

Tabela 12. Stepen nezaposlenosti stanovništva 2009.

Redni broj	Kantoni	Broj stanovnika	Broj nezaposlenih	Stepen nezaposlenosti stanovništva (%)
1	Unsko-sanski	287.998	38.849	13,5
2	Posavski	40.513	5.686	14,0
3	Tuzlanski	497.813	89.250	17,9
4	Zeničko-dobojski	400.848	65.689	16,4
5	Bosansko-podrinjski	33.225	4.231	12,7
6	Srednjobosanski	255.648	37.390	14,6
7	Hercegovačko-neretvanski	226.632	29.592	13,1
8	Zapadno-hercegovački	81.833	9.146	11,2
9	Sarajevski	421.289	66.299	15,7
10	Kanton 10	81.396	8.441	10,4
	Federacija BiH	2.327.195	354.573	15,2

Najmanje nezaposlenih u odnosu na ukupan broj stanovnika je u Kantonu 10, 10,4% i Zapadno-hercegovačkom kantonu, 11,2%.

**Učešće i stepen nezaposlenih po kantonima u Federaciji BiH,
2009. (struktura u %)**



Karta 4.

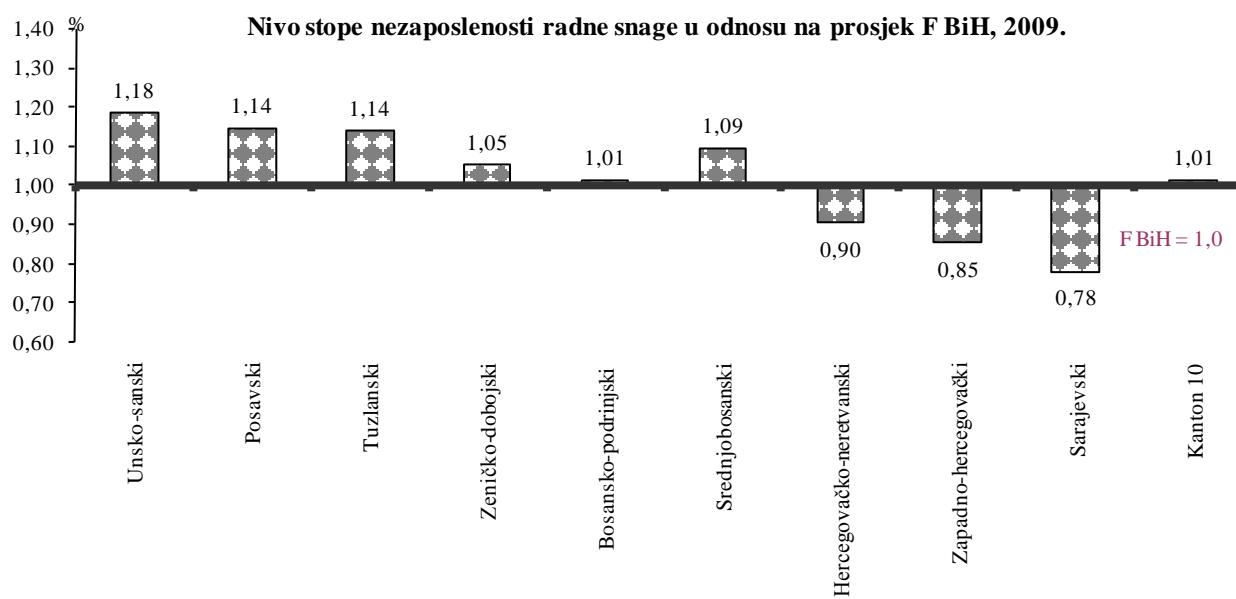
Stopa nezaposlenosti

Stopa nezaposlenosti predstavlja broj nezaposlenih i ukupne radne snage, odnosno zbiru zaposlenih i nezaposlenih. Tako je stopa nezaposlenosti na području Kantona Sarajevo u 2009. godini 35,6%. Najnižu stopu nezaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine ima Sarajevski kanton 35,6%.

Stopa nezaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 45,8%.

Tabela 13. Stopa nezaposlenosti radne snage 2009.

Redni broj	Kantoni	Radna snaga	Stopa nezaposlenosti	Nivo stope u odnosu na F BiH
1	Unsko-sanski	71.643	54,23	1,18
2	Posavski	10.852	52,40	1,14
3	Tuzlanski	171.132	52,15	1,14
4	Zeničko-dobojski	136.596	48,09	1,05
5	Bosansko-podrinjski	9.126	46,36	1,01
6	Srednjobosanski	74.688	50,06	1,09
7	Hercegovačko-neretvanski	71.610	41,32	0,90
8	Zapadno-hercegovački	23.456	38,99	0,85
9	Sarajevski	185.831	35,68	0,78
10	Kanton 10	18.194	46,39	1,01
	Federacija BiH	773.128	45,86	1,00



Graf 16.

Stopu nezaposlenosti iznad prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine imaju Unsko-sanski, Posavski, Tuzlanski, Zeničko-dobojski, Bosansko-podrinjski, Hercegbosanski i Srednjebosanski kanton, dok stopu nezaposlenosti ispod prosjeka imaju Hercegovačko-neretvanski, Zapadno-hercegovački i Sarajevski kanton.

Nezaposleni prema stručnoj spremi

Krajem 2009. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine od ukupnog broja nezaposlenih 33,2% je nekvalifikovanih radnika, 34,9% kvalifikovanih, te 23,2% radnika sa srednjom stručnom spremom.

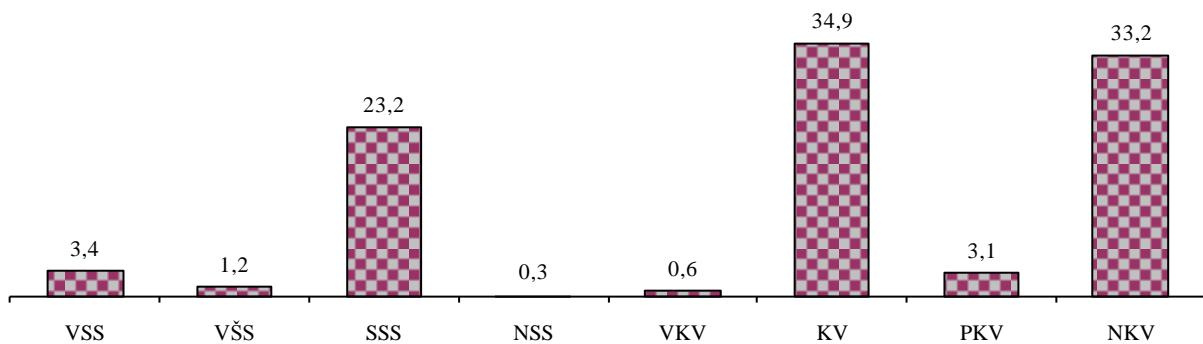
Tabela 14. Nezaposleni prema stručnoj spremi, XII 2009.

Redni broj	Kantoni	Stručna spremam								Ukupno
		VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV	
1	Unsko-sanski	794	645	7.336	127	195	11.866	1.390	16.496	38.849
2	Posavski	68	73	1.200	0	10	1.793	517	2.025	5.686
3	Tuzlanski	2.394	580	21.288	38	540	31.068	2.224	31.118	89.250
4	Zeničko-dobojski	1.392	468	12.680	237	532	26.105	2.488	21.787	65.689
5	Bosansko-podrinjski	127	21	991		30	1.316	51	1.695	4.231
6	Srednjobosanski	532	343	7.391		259	14.439	762	13.664	37.390
7	Hercegovačko-neretvanski	1.487	723	7.891		176	11.621	3.011	4.687	29.596
8	Zapadno-hercegovački	320	359	2.768	13	27	3.834	143	1.682	9.146
9	Sarajevski	4.712	941	18.451	461	462	18.467	481	22.324	66.299
10	Kanton 10	181	267	2.386	32	22	3.113	84	2.356	8.441
	Federacija BiH	12.007	4.420	82.382	908	2.253	123.622	11.151	117.834	354.577

Tabela 15. Struktura nezaposleni prema stručnoj spremi, XII 2008. (%)

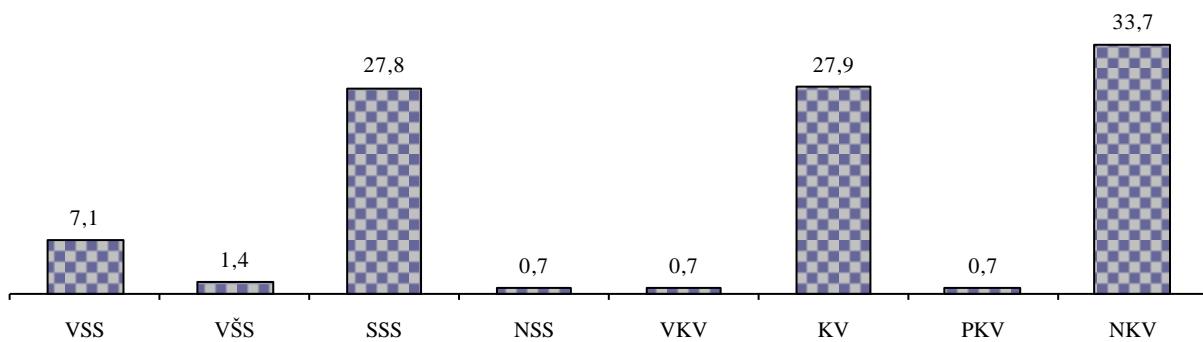
Redni broj	Kantoni	Stručna spremam								Ukupno
		VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV	
1	Unsko-sanski	2,0	1,7	18,9	0,3	0,5	30,5	3,6	42,5	100,0
2	Posavski	1,2	1,3	21,1	0,0	0,2	31,5	9,1	35,6	100,0
3	Tuzlanski	2,7	0,6	23,9	0,0	0,6	34,8	2,5	34,9	100,0
4	Zeničko-dobojski	2,1	0,7	19,3	0,4	0,8	39,7	3,8	33,2	100,0
5	Bosansko-podrinjski	3,0	0,5	23,4	0,0	0,7	31,1	1,2	40,1	100,0
6	Srednjobosanski	1,4	0,9	19,8	0,0	0,7	38,6	2,0	36,5	100,0
7	Hercegovačko-neretvanski	5,0	2,4	26,7	0,0	0,6	39,3	10,2	15,8	100,0
8	Zapadno-hercegovački	3,5	3,9	30,3	0,1	0,3	41,9	1,6	18,4	100,0
9	Sarajevski	7,1	1,4	27,8	0,7	0,7	27,9	0,7	33,7	100,0
10	Kanton 10	2,1	3,2	28,3	0,4	0,3	36,9	1,0	27,9	100,0
	Federacija BiH	3,4	1,2	23,2	0,3	0,6	34,9	3,1	33,2	100,0

Struktura nezaposlenosti prema stručnoj spremi u F BiH, XII 2009. (%)



Graf 17.

Struktura nezaposlenosti prema stručnoj spremi u Kantonu Sarajevo, XII 2009. (%)



Graf 18.

U Kantonu Sarajevo od ukupnog broja nezaposlenih 33,7% je nekvalifikovanih radnika, 27,9% kvalifikovanih, te 27,8% radnika sa srednjom stručnom spremom.

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

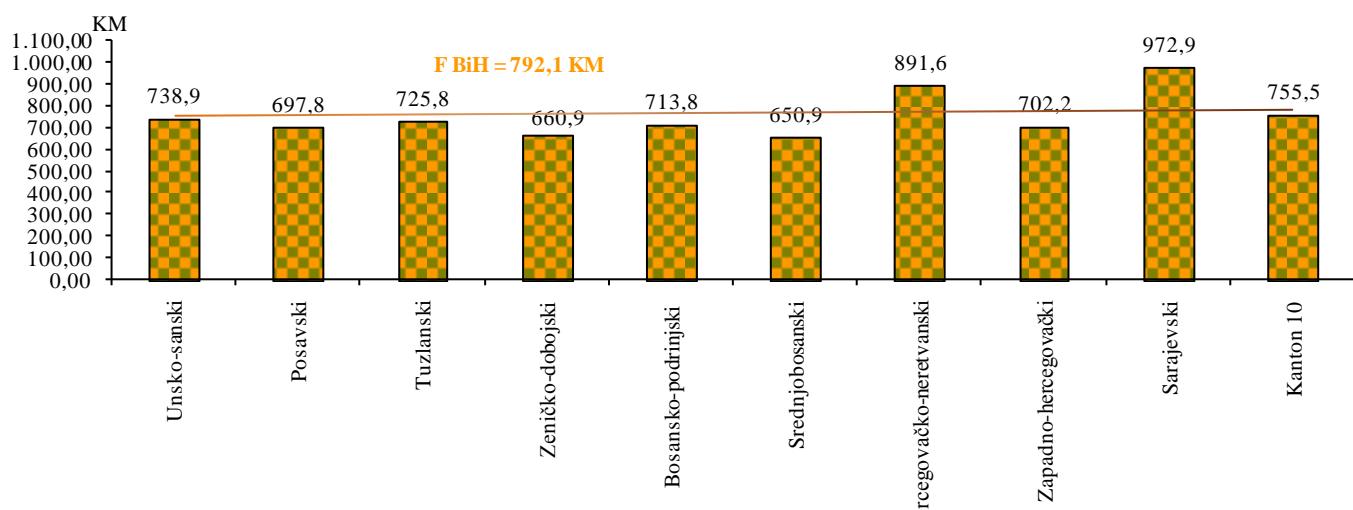
Plaće

Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u 2009. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 792,1 KM: Kanton Sarajevo je imao najveći nivo plaće 972,9 KM, a najniži nivo je imao Srednjebosanski kanton 650,9 KM.

Tabela 16. Prosječna neto plaća po područjima SKD i kantonima 2009. u KM

SKD	Kantoni										F BiH
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
A	671,21	384,58	617,74	674,34	649,52	628,27	581,88	459,17	779,41	889,91	681,33
B	521,54					442,02	563,79				533,01
C	469,39	415,00	809,74	758,12	446,92	666,09	412,33	444,29	752,11	588,55	777,78
D	479,12	437,45	493,32	503,49	563,92	473,58	772,57	640,20	752,22	470,66	558,61
E	1.144,77	1.393,86	1.242,11	1.185,46	985,59	1.035,67	1.367,14	1.068,31	1.272,83	1.266,25	1.237,23
F	444,12	532,47	481,03	439,37	623,48	437,32	554,35	519,86	583,78	514,13	508,72
G	483,81	465,34	497,83	479,53	483,22	438,14	522,00	518,79	680,78	446,60	537,44
H	459,45	413,15	540,73	422,92	391,29	417,37	516,79	470,54	636,62	438,43	534,65
I	989,62	943,12	755,86	736,48	1.007,56	1.014,21	1.153,94	1.024,00	1.085,84	824,18	960,16
J	961,94	1.111,92	1.075,00	934,46	1.024,36	994,28	1.342,53	1.370,00	1.425,45	1.082,24	1.226,05
K	685,72	706,05	800,67	626,49	620,18	876,73	512,59	759,13	908,58	619,59	785,11
L	1.085,55	904,23	1.012,25	948,38	989,47	941,18	1.158,90	978,33	1.305,88	1.003,42	1.123,52
M	796,09	739,31	828,58	697,31	790,28	754,76	847,42	759,42	951,41	836,62	826,60
N	891,70	883,27	1.000,20	953,58	908,13	902,48	972,08	1.086,67	1.028,45	962,80	978,26
O	711,32	628,65	709,87	641,13	528,04	461,34	515,81	450,90	920,55	699,30	759,96
	738,85	697,81	725,82	660,86	713,75	650,90	891,63	702,24	972,85	755,45	792,08

Prosječna neto plaća u 2009. po kantonima u odnosu na F BiH



Graf 19.

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Industrija

Na području Federacije Bosne i Hercegovine u 2009. godini je ukupna industrijska proizvodnja manja za 16,1% u odnosu na 2008. godinu. Na području Kantona Sarajevo u 2009. godini industrijska proizvodnja je manja za 5,4%.

Tabela 17. Indeksi industrijske proizvodnje 2009/2008 po SKD i kantonima

SKD	Kantoni										F BiH
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
C	74,9		98,7	93,8		95,1	78,9	62,2	90,8	83,1	96,4
10			98,9	950,1		103,4					81,0
13						89,4	74,6	62,2			
14	74,9		97,1	45,7		72,3	79,7		90,8	93,6	
D	78,7	113,2	77,1	85,1	89,4	87,4	78,1	76,3	94,6	91,9	83,9
15	96,8	101,0	95,8	91,5	99,5	102,9	73,0	82,0	93,4	78,0	
16		149,4	47,4						117,5		
17	112,2		72,4	107,4					85,0		
18		14,0	78,0	110,0		95,3	58,9		52,4	60,1	
19		62,4	36,8	61,5		111,1		152,7	96,2		
20	61,0	68,9	69,5	110,3	107,9	55,7	58,7		107,2	83,7	
21	86,9		90,3	78,0			105,1	85,5	73,8	112,4	
22	69,6	102,4	157,0	82,2			105,7	123,9	92,3		
23			61,5						59,1		
24	75,9		81,9	23,7	101,0	49,4			121,3		
25	85,1	56,9	85,2	72,2	79,6	49,6	95,0	91,5	79,4		
26	71,2	82,4	78,9	68,1		62,9	115,8		94,8		
27			78,8	83,6		84,0	83,3	77,3	37,4		
28	88,3	53,8	63,2	70,3	67,0	60,9	50,1	74,9	60,7		
29	68,9		83,7	79,5	20,4	42,2	51,5		63,8		
31			27,4	67,5					88,4	122,8	
33	81,3	61,3	88,2						70,3		
34	36,8	107,2	63,3	131,7					90,9		
35			55,4								
36	51,9	225,8	83,8	114,1	109,5	82,3	91,6		36,8		
37	43,5		40,5			59,0			124,8		
E	96,5		92,6	89,1	136,9	110,6	128,1		94,6		95,7
40	96,5		92,6	89,1	136,9	110,6	128,1		94,6		
41											
Ukupno	82,4	113,2	87,2	87,5	89,4	91,8	102,6	76,2	94,5	91,3	88,4

Standardna klasifikacija djelatnosti (SKD)

C Rudarstvo

- 10 Vađenje ugljena i treseta
- 13 Vađenje ruda metala
- 14 Vađenje ostalih ruda i kamena

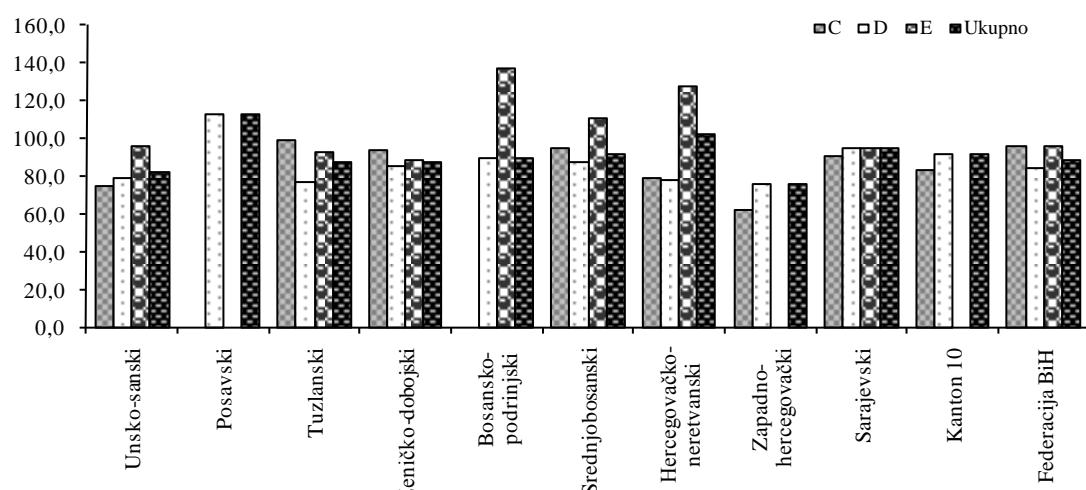
D Prerađivačka industrija

- 15 Proizvodnja hrane i pića
- 16 Proizvodnja duhanskih proizvoda
- 17 Proizvodnja tekstila
- 18 Proizvodnja odjeće, dorada i bojenje krvna
- 19 Prerada kože, izrada galanterije i obuće
- 20 Prerada drveta i proizv.proizvoda od drveta, osim namještaja
- 21 Proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira
- 22 Izdavačka, štamparska djelatnost
- 23 Proizvodnja koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva
- 24 Proizvodnja kemikalija, kem.proizvoda
- 25 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike
- 26 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda
- 27 Proizvodnja metala
- 28 Proizvodnja proizvoda od metala, osim mašina i opreme
- 29 Proizvodnja mašina i uređaja, d.n.
- 31 Proizvodnja električnih mašina i aparata, d.n.
- 33 Proizvodnja medicinskih, preciznih, optičkih instrumenata, satova
- 34 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica
- 35 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava
- 36 Proizvodnja namještaja, prerađivačka industrija d.n.
- 37 Reciklaža

E Snabdijevanje električnom energijom, gasom i toplom vodom

- 40 Snabdijevanje eletr.energijom, gasom, parom i toplom vodom
- 41 Sakupljanje, pročišćavanje i distribucija vode

Indeksi industrijske proizvodnje 2009/2008.



Graf 20.

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

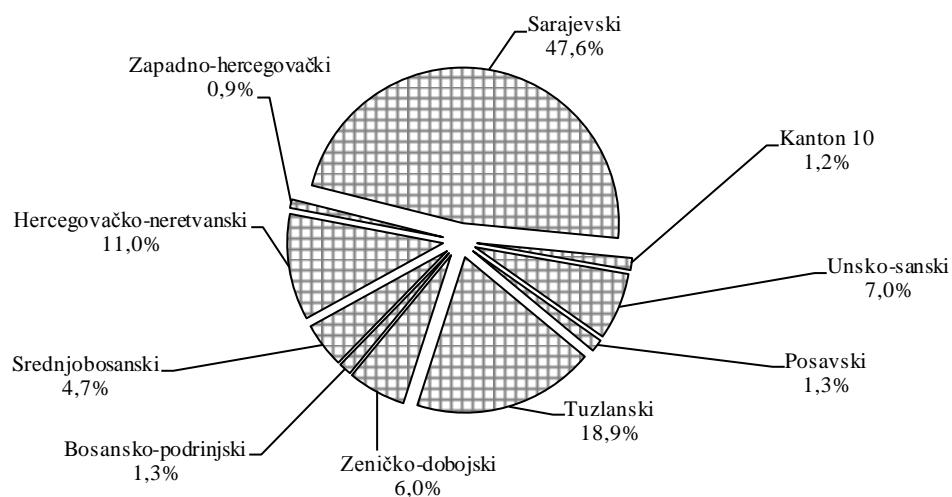
Ugostiteljstvo

Na području Federacije Bosne i Hercegovine u 2009. godini je ostvaren promet u ugostiteljstvu od oko 131,7 miliona KM i manji je za 3,9 miliona KM u odnosu na ostvaren promet u ugostiteljstvu 2008. godine.

Tabela 18. Promet u ugostiteljstvu po kantonima za 2008. i 2009. godinu

Redni broj	Kantoni	Promet u ugostiteljstvu		Struktura (%)	
		2008	2009	2008	2009
1	Unsko-sanski	9.793.226	9.184.278	7,22	6,97
2	Posavski	2.135.662	1.703.946	1,57	1,29
3	Tuzlanski	20.367.711	24.921.652	15,01	18,91
4	Zeničko-dobojski	6.630.888	7.933.810	4,89	6,02
5	Bosansko-podrinjski	1.971.832	1.727.523	1,45	1,31
6	Srednjobosanski	6.975.195	6.185.039	5,14	4,69
7	Hercegovačko-neretvanski	16.462.330	14.546.013	12,13	11,04
8	Zapadno-hercegovački	1.526.835	1.177.589	1,13	0,89
9	Sarajevski	68.779.642	62.757.839	50,68	47,62
10	Kanton 10	1.071.546	1.646.426	0,79	1,25
	Federacija BiH	135.714.867	131.784.115	100,00	100,00

Promet u ugostiteljstvu po kantonima u F BiH 2009. (%)



Graf 21.

Najveći promet ostvaren je u Kantonu Sarajevo 62,7 miliona KM, odnosno 47,6%, a najmanje prometa u ugostiteljstvu je ostvareno u Zapadno-hercegovačkom 0,9% od ukupno ostvarenog prometa u ugostiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Turizam

Turisti

Na području Federacije Bosne i Hercegovine u 2009. godini je boravilo 333.282 turista, od čega 36,5% domaćih i 63,5% stranih turista. Broj turista u Federaciji Bosni i Hecegovini u 2009. godini se smanjio za 21.491 turista u odnosu na 2008. godinu.

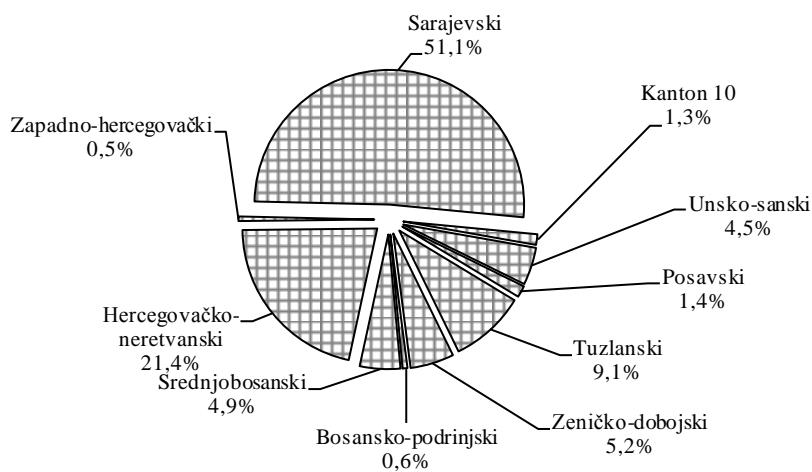
Najviše turista, 170.469 je boravilo u Kantonu Sarajevo što predstavlja 51,1% ukupnog broja turista u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Najmanje turista je boravilo u Zapadno-hercegovačkom kantonu, 1.819 ili 0,5% ukupnog broja turista Federacije Bosne i Hercegovine.

Tabela 19. Broj turista po kantonima za 2008 i 2009. godina

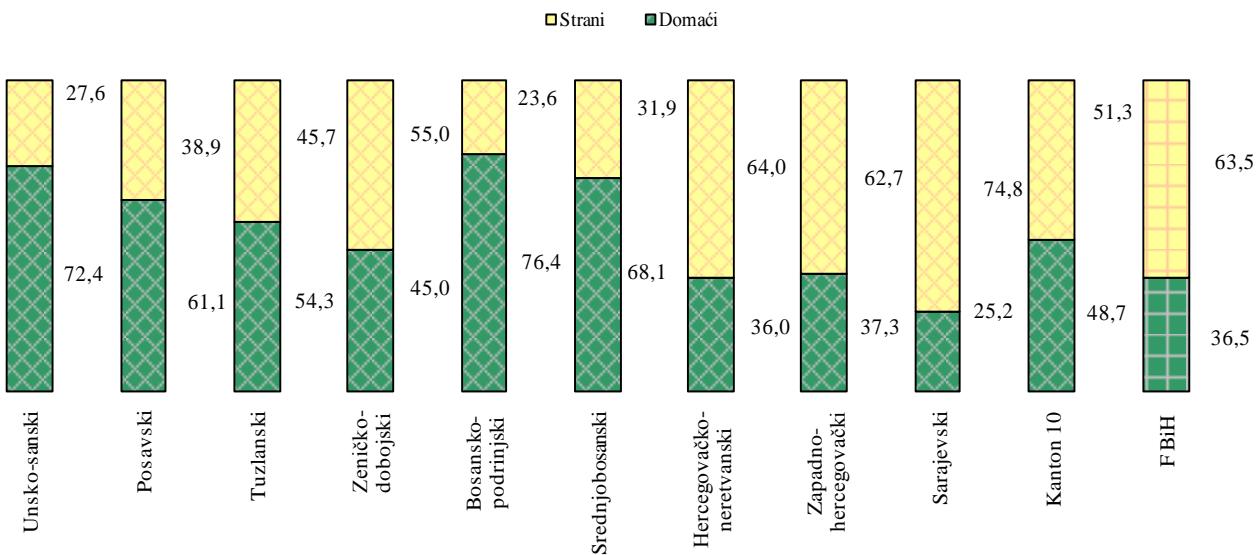
Redni broj	Kantoni	Turisti 2008			Turisti 2009			Turisti 2008(%)			Turisti 2009 (%)		
		Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
1	Unsko-sanski	22.471	16.586	5.885	15.023	10.882	4.141	6,3	11,7	2,8	4,5	8,9	2,0
2	Posavski	4.918	3.221	1.697	4.620	2.825	1.795	1,4	2,3	0,8	1,4	2,3	0,8
3	Tuzlanski	33.554	21.096	12.458	30.259	16.432	13.827	9,5	14,9	5,9	9,1	13,5	6,5
4	Zeničko-dobojski	16.826	7.883	8.943	17.355	7.817	9.538	4,7	5,6	4,2	5,2	6,4	4,5
5	Bosansko-podrinjski	2.590	2.047	543	1.971	1.505	466	0,7	1,4	0,3	0,6	1,2	0,2
6	Srednjobosanski	18.245	12.871	5.374	16.174	11.015	5.159	5,1	9,1	2,5	4,9	9,0	2,4
7	Hercegovačko-neretvanski	85.404	31.439	53.965	71.373	25.699	45.674	24,1	22,1	25,4	21,4	21,1	21,6
8	Zapadno-hercegovački	1.900	869	1.031	1.819	679	1.140	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	0,5
9	Sarajevski	166.309	44.600	121.709	170.469	42.905	127.564	46,9	31,4	57,2	51,1	35,2	60,3
10	Kanton 10	2.556	1.412	1.144	4.219	2.054	2.165	0,7	1,0	0,5	1,3	1,7	1,0
	Federacija BiH	354.773	142.024	212.749	333.282	121.813	211.469	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Učešće kantona u ukupnom broju turista u FBiH 2009. (%)



Graf 22.

Struktura turista po kantonima F BiH 2009. (%)



Graf 23.

Od ukupnog broja turista sa područja Kantona Sarajevo 74,8% su strani turisti.

Noćenja

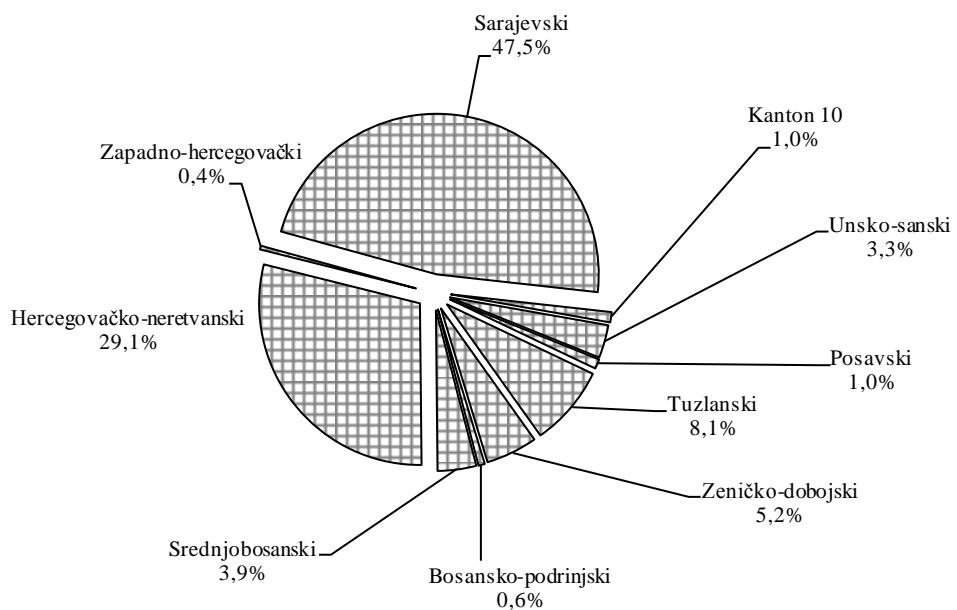
U Federaciji Bosne i Hercegovine u 2009. godini je registrovano 683.940 noćenja turista, od čega 66,2% noćenja stranih turista i 33,8% noćenja domaćih turista, dok je 2008. godini registrovano 744.484 noćenja turista.

Najviše noćenja turista, 324.677 je ostvareno u Kantonu Sarajevo što predstavlja 47,5% ukupnog broja noćenja turista u Federaciji Bosne i Hercegovine. Najmanje noćenja turista je registrovano u Zapadno-hercegovačkom i Bosansko-podrinjskom kantonu, 0,4% i 0,6% ukupnog broja noćenja turista u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Tabela 20. Noćenja turista po kantonima u 2008. i 2009. godine

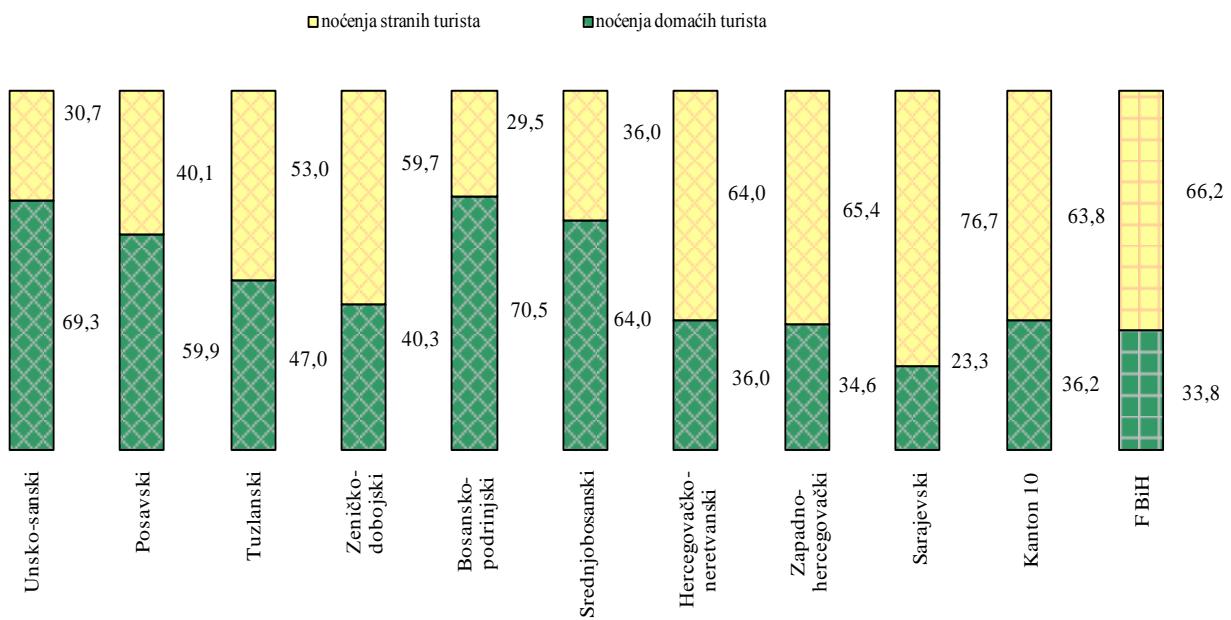
Redni broj	Kantoni	Noćenja turista u 2008.			Noćenja turista 2009.			Noćenja turista (%)			Noćenja turista (%)		
		Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
1	Unsko-sanski	34.554	25.202	9.352	22.738	15.766	6.972	4,6	9,2	2,0	3,3	6,8	1,5
2	Posavski	6.522	4.097	2.425	6.640	3.978	2.662	0,9	1,5	0,5	1,0	1,7	0,6
3	Tuzlanski	69.715	40.611	29.104	55.238	25.972	29.266	9,4	14,7	6,2	8,1	11,3	6,5
4	Zeničko-dobojski	36.956	12.910	24.046	35.383	14.264	21.119	5,0	4,7	5,1	5,2	6,2	4,7
5	Bosansko-podrinjski	4.570	3.636	934	4.333	3.056	1.277	0,6	1,3	0,2	0,6	1,3	0,3
6	Srednjobosanski	32.982	22.459	10.523	26.568	16.992	9.576	4,4	8,2	2,2	3,9	7,4	2,1
7	Hercegovačko-neretvanski	228.406	83.566	144.840	198.761	71.589	127.172	30,7	30,3	30,9	29,1	31,0	28,1
8	Zapadno-hercegovački	2.937	1.276	1.661	2.581	894	1.687	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
9	Sarajevski	324.250	79.567	244.683	324.677	75.793	248.884	43,6	28,9	52,2	47,5	32,8	54,9
10	Kanton 10	3.592	2.031	1.561	7.021	2.540	4.481	0,5	0,7	0,3	1,0	1,1	1,0
	Federacija BiH	744.484	275.355	469.129	683.940	230.844	453.096	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Učešće kantona u ukupnom broju noćenja turista u F BiH 2009. (%)



Graf 24.

Struktura noćenja turista po kantonima F BiH 2009. (%)



Graf 25.

Od ukupnog broja noćenja na području Kantona Sarajevo 76,7% su noćenja stranih turista.

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Distributivna trgovina

U 2009. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine, u distributivnoj trgovini je zaposleno 43.022 lica, dok je u 2008. godini zaposleno bilo 47.481 radnik. Na području Federacije Bosne i Hercegovine posluje 5.021 prodavnica. Promet robe ostvaren je u vrijednosti oko 13,1 milijarda KM.

Kanton Sarajevo prednjači u broju zaposlenih u distributivnoj trgovini, sa učešćem 39,6%, učešćem broja prodavnica sa 34,7%, te učešćem ostvarenog prometa od 42,2% u ukupnom broju Federacije Bosne i Hercegovine.

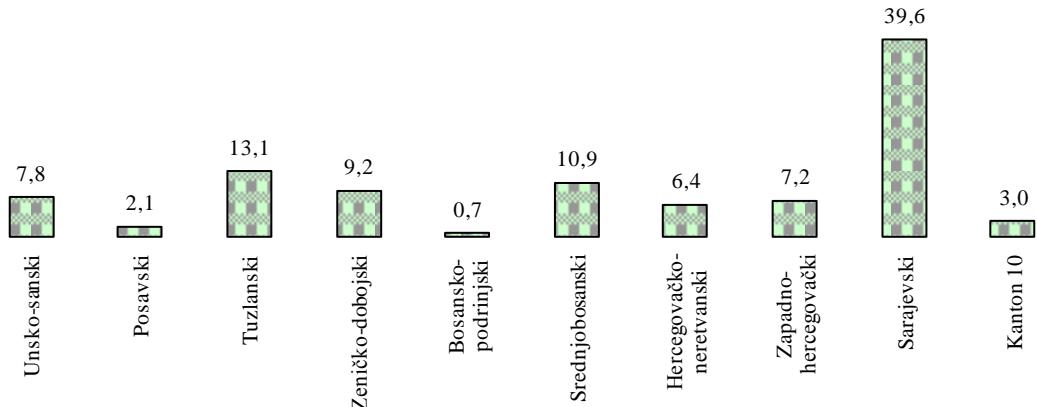
Tabela 21. Distributivna trgovina po kantonima 2008. i 2009. godina

Redni broj	Kantoni	Broj prodavnica i servisa		Broj radnika		Promet sa PDV-om(000 KM)		Zalihe u (000 KM)	
		2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
1	Unsko-sanski	614	575	3.886	3.358	967.774	772.256	168.826	147.123
2	Posavski	199	188	939	897	422.995	341.063	32.519	30.753
3	Tuzlanski	645	640	5.556	5.615	1.833.506	1.441.106	249.350	219.686
4	Zeničko-dobojski	485	445	4.749	3.951	1.664.106	1.381.703	159.069	131.374
5	Bosansko-podrinjski	90	80	371	321	65.467	51.146	8.271	7.610
6	Srednjobosanski	419	467	5.880	4.700	1.471.597	1.171.198	255.549	254.611
7	Hercegovačko-neretvanski	347	300	3.237	2.761	1.095.364	847.942	166.053	122.820
8	Zapadno-hercegovački	342	370	3.014	3.119	1.408.467	1.214.263	207.028	213.962
9	Sarajevski	1.869	1.743	18.500	17.024	6.734.057	5.556.338	716.464	642.922
10	Kanton 10	237	213	1.349	1.276	429.645	384.178	54.813	49.231
	Federacija BiH	5.247	5.021	47.481	43.022	16.092.978	13.161.193	2.017.942	1.820.092

Tabela 22. Distributivna trgovina po kantonima 2008. i 2009. godina, struktura (%)

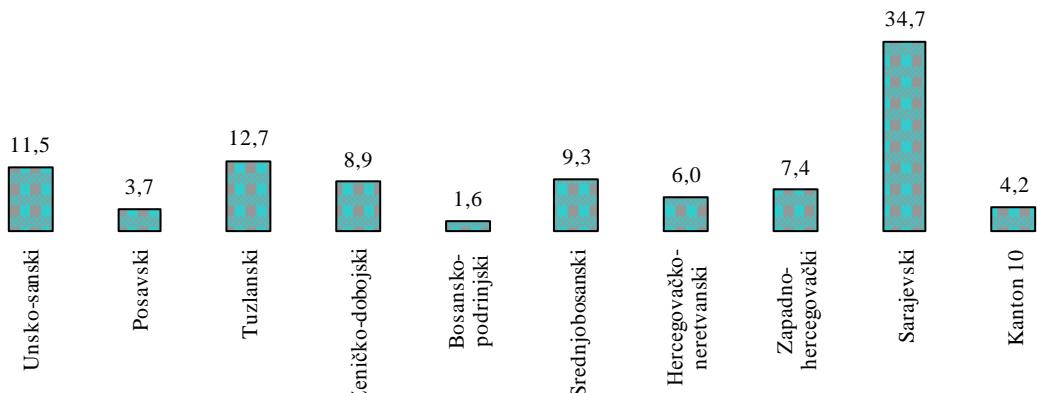
Redni broj	Kantoni	Broj prodavnica i servisa		Broj radnika		Promet sa PDV-om(000 KM)		Zalihe u (000 KM)	
		2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
1	Unsko-sanski	11,7	11,5	8,2	7,8	6,0	5,9	8,4	8,1
2	Posavski	3,8	3,7	2,0	2,1	2,6	2,6	1,6	1,7
3	Tuzlanski	12,3	12,7	11,7	13,1	11,4	10,9	12,4	12,1
4	Zeničko-dobojski	9,2	8,9	10,0	9,2	10,3	10,5	7,9	7,2
5	Bosansko-podrinjski	1,7	1,6	0,8	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4
6	Srednjobosanski	8,0	9,3	12,4	10,9	9,1	8,9	12,7	14,0
7	Hercegovačko-neretvanski	6,6	6,0	6,8	6,4	6,8	6,4	8,2	6,7
8	Zapadno-hercegovački	6,5	7,4	6,3	7,2	8,8	9,2	10,3	11,8
9	Sarajevski	35,6	34,7	39,0	39,6	41,8	42,2	35,5	35,3
10	Kanton 10	4,5	4,2	2,8	3,0	2,7	2,9	2,7	2,7
	Federacija BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Broj radnika u distributivnoj trgovini po kantonima u FBiH 2009. (%)

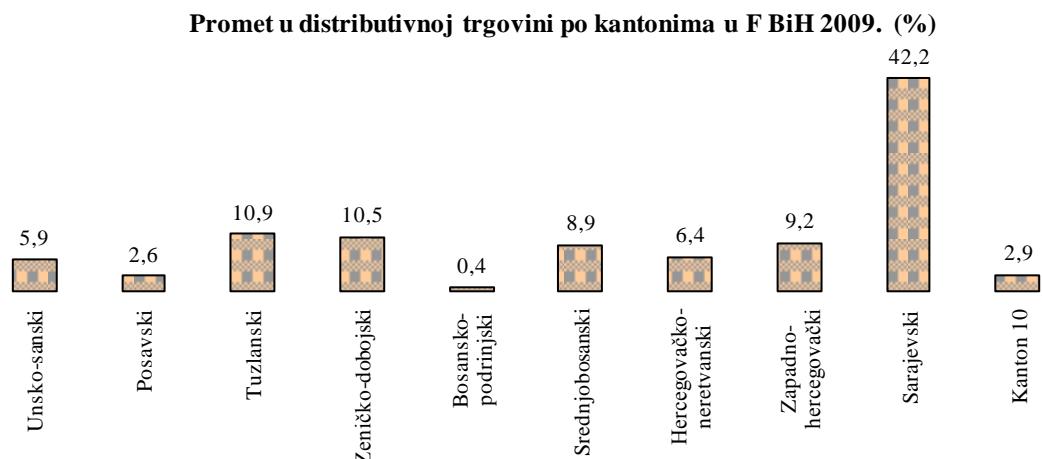


Graf 26.

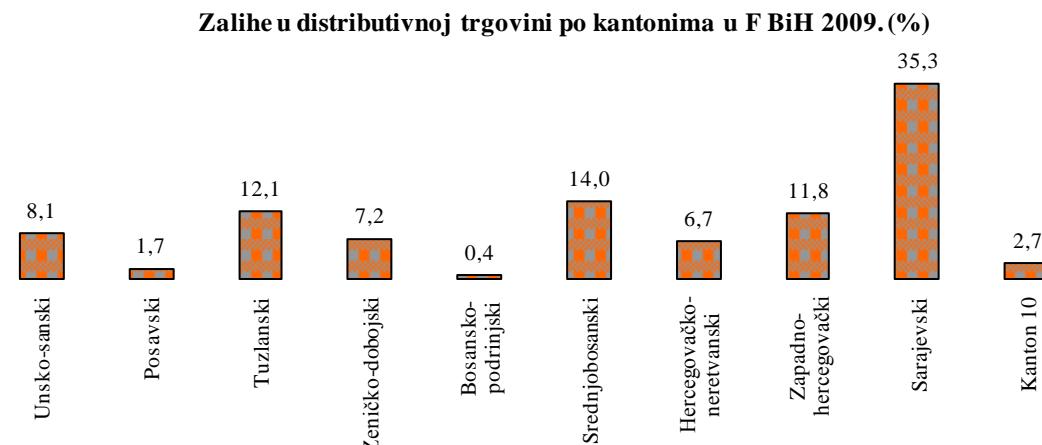
Broj prodavnica u distributivnoj trgovini po kantonima u F BiH 2009. (%)



Graf 27.



Graf 28.



Graf 29.

Zalihe u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2009. godinu iznose oko 1,8 milijardi KM. Najveće učešće u ukupnim zalihamama Federacije Bosne i Hercegovine ima Kanton Sarajevski sa oko 624.922 miliona KM, odnosno sa 35,3%.

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vanjska trgovina

Uvoz i izvoz

U toku 2009. godine ukupan izvoz roba i usluga sa područja Kantona Sarajevo ostvaren je u vrijednosti od 660,9 miliona KM, što je za 12,0% manje u odnosu na 2009. godinu kada je vrijednost izvoza iznosila 751,4 miliona KM.

U istom periodu ostvaren je uvoz u vrijednosti od 3,0 milijarde KM, što je za 27,9% manje u odnosu na 2008. godinu kada je vrijednost uvoza u Kantonu Sarajevo iznosila oko 4,2 milijardi KM.

U toku 2009. godine ukupan izvoz roba i usluga sa područja Federacije Bosne i Hercegovine ostvaren je u vrijednosti od oko 3,6 milijardi KM, što je za 19,3% više u odnosu na 2008. godinu kada je ostvarena vrijednost izvoza iznosila 4,5 milijardi KM.

U istom periodu ostvaren je uvoz u vrijednosti od oko 8,2 milijarde KM, što je za 17,8% manje u odnosu na 2008. godinu kada je vrijednost uvoza na područje Federacije Bosne i Hercegovine iznosila 11,3 milijarde KM.

Tabela 23. Izvoz i uvoz po kantonima (u hiljadama KM)

Redni broj	Kantoni	Izvoz		Indeks 2009/2008	Uvoz		Indeks 2009/2008
		2008	2009		2008	2009	
1	Unsko-sanski	191.793	158.914	82,9	330.170	246.170	74,6
2	Posavski	61.911	40.302	65,1	241.769	123.581	51,1
3	Tuzlanski	952.724	754.990	79,2	1.509.082	1.092.142	72,4
4	Zeničko-dobojski	1.012.046	829.148	81,9	1.539.252	974.335	63,3
5	Bosansko-podrinjski	82.197	68.951	83,9	61.580	65.006	105,6
6	Srednjobosanski	470.663	396.091	84,2	913.957	659.721	72,2
7	Hercegovačko-neretvanski	716.912	471.772	65,8	1.230.280	905.489	73,6
8	Zapadno-hercegovački	196.969	191.604	97,3	1.039.818	882.651	84,9
9	Sarajevski	751.415	660.998	88,0	4.278.113	3.079.248	72,0
10	Kanton 10	132.341	113.243	85,6	211.503	173.663	82,1
	Federacija BiH	4.568.971	3.686.013	80,7	11.355.524	8.202.006	72,2

Izvoz Kantona Sarajevo je povećao učešće u ukupnom izvozu Federacije Bosne i Hercegovine sa 16,4% u 2008. godini na 17,9% u 2009. godini.

U ukupnom izvozu Federacije Bosne i Hercegovine u 2009. godini najveće učešće ima Zeničko-dobojski 22,5%.

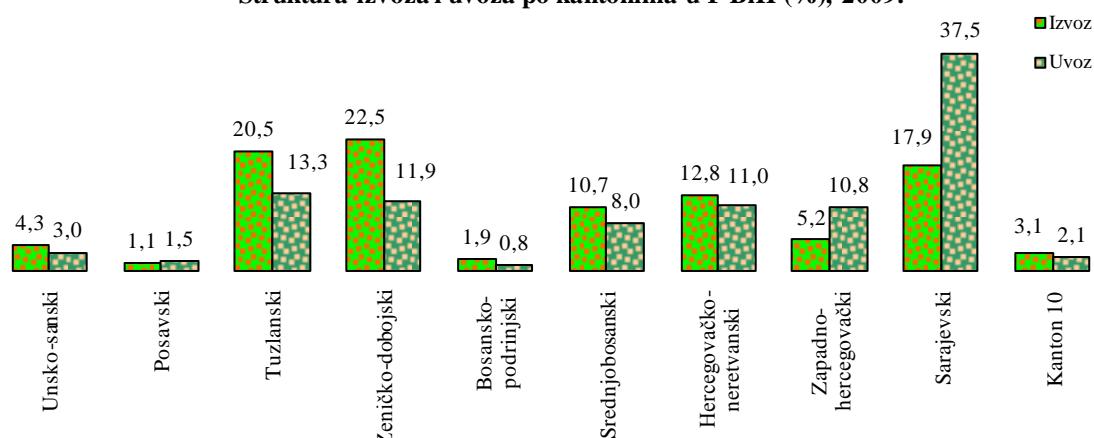
Struktura uvoza Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima ukazuje da i u 2008. i u 2009. godini Kanton Sarajevo ima najveće učešće u ukupnom uvozu Federacije Bosne i Hercegovine. Učešće je smanjeno sa 37,7% u 2008. na 37,5% u 2009. godini.

U strukturi izvoza Federacije Bosne i Hercegovine najmanje učestvuje Posavski kanton sa 1,1%, a Bosansko-podrinjski kanton i u strukturi uvoza sa 0,8%.

Tabela 24. Struktura izvoza i uvoza i stepen pokrivenosti uvoza izvozom po kantonima

Redni broj	Kantoni	Izvoz (%)		Uvoz (%)		Stepen pokrivenosti uvoza izvozom (%)	
		2008	2009	2008	2009	2008	2009
1	Unsko-sanski	4,2	4,3	2,9	3,0	58,1	64,6
2	Posavski	1,4	1,1	2,1	1,5	25,6	32,6
3	Tuzlanski	20,9	20,5	13,3	13,3	63,1	69,1
4	Zeničko-dobojski	22,2	22,5	13,6	11,9	65,7	85,1
5	Bosansko-podrinjski	1,8	1,9	0,5	0,8	133,5	106,1
6	Srednjobosanski	10,3	10,7	8,0	8,0	51,5	60,0
7	Hercegovačko-neretvanski	15,7	12,8	10,8	11,0	58,3	52,1
8	Zapadno-hercegovački	4,3	5,2	9,2	10,8	18,9	21,7
9	Sarajevski	16,4	17,9	37,7	37,5	17,6	21,5
10	Kanton 10	2,9	3,1	1,9	2,1	62,6	65,2
	Federacija BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	40,2	44,9

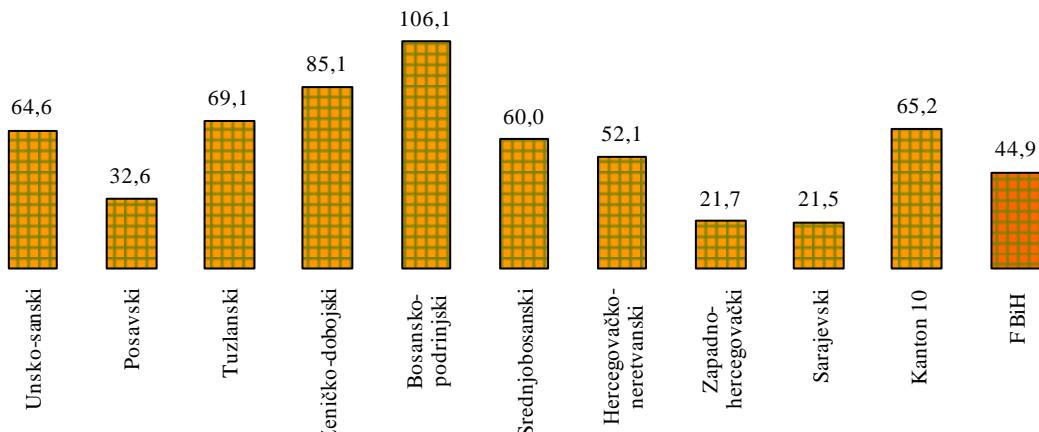
Struktura izvoza i uvoza po kantonima u F BiH (%), 2009.



Graf 30.

U Federaciji Bosne i Hercegovine je ostvaren stepen pokrivenosti uvoza izvozom, 40,2% u 2008. godini i 44,9% u 2009. godini. Stepen pokrivenosti uvoza izvozom Kantona Sarajevo je povećan sa 17,6% u 2008. godini na 21,5% u 2009. godini.

Stepen pokrivenosti uvoza izvozom po kantonima u F BiH, 2009.



Graf 31.

Samo Bosansko-podrinjski Kanton ima stepen pokrivenosti veći od 100 %, odnosno ostvareni izvoz veći za 6,1% od uvoza.

Obim vanjsko-trgovinske razmjene

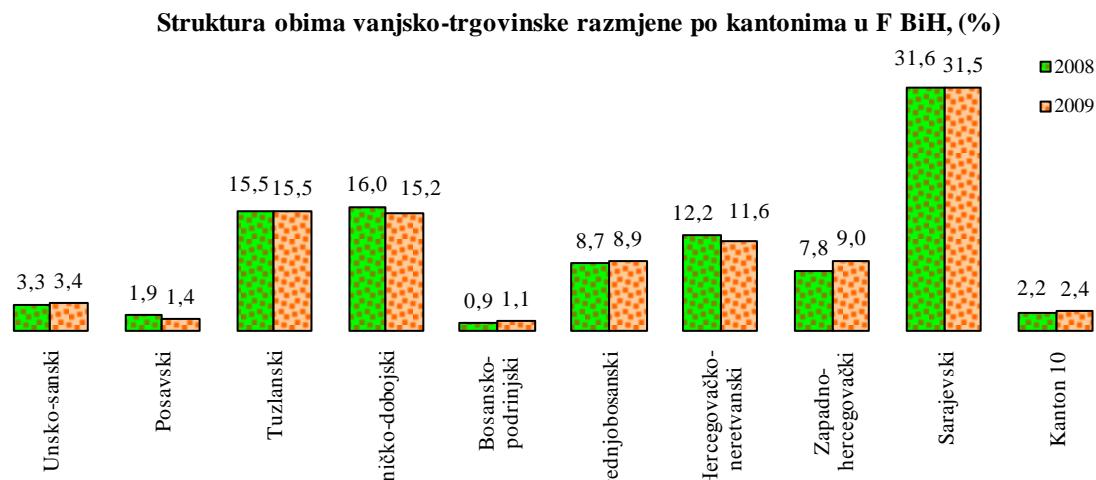
U toku 2009. godine na području Federacije Bosne i Hercegovine ostvaren je ukupan obim vanjsko-trgovinske razmjene u vrijednosti od 11,8 milijardi KM.

Tabela 25. Obim vanjsko-trgovinske razmjene (u hiljadama KM), struktura i indeks

Redni broj	Kantoni	Obim 2008	%	Obim 2009	%	Indeks 2008/2009
1	Unsko-sanski	521.963	3,3	405.084	3,4	77,6
2	Posavski	303.680	1,9	163.883	1,4	54,0
3	Tuzlanski	2.461.806	15,5	1.847.132	15,5	75,0
4	Zeničko-dobojski	2.551.298	16,0	1.803.483	15,2	70,7
5	Bosansko-podrinjski	143.777	0,9	133.957	1,1	93,2
6	Srednjobosanski	1.384.620	8,7	1.055.812	8,9	76,3
7	Hercegovačko-neretvanski	1.947.192	12,2	1.377.261	11,6	70,7
8	Zapadno-hercegovački	1.236.787	7,8	1.074.255	9,0	86,9
9	Sarajevski	5.029.528	31,6	3.740.246	31,5	74,4
10	Kanton 10	343.844	2,2	286.906	2,4	83,4
	Federacija BiH	15.924.495	100,0	11.888.019	100,0	74,7

Ukupna vrijednost obima vanjsko-trgovinske razmjene Kantona Sarajevo smanjena je za 23,6%, sa 5,0 milijardi KM u 2008. godini na 3,7 milijardi KM u 2009. godini.

U Federaciji Bosne i Hercegovine ukupna vrijednost obima vanjsko-trgovinske razmjene smanjena je za 23,3%, sa 15,9 milijardi KM u 2008. godini na 11,8 milijardi KM u 2009. godini.



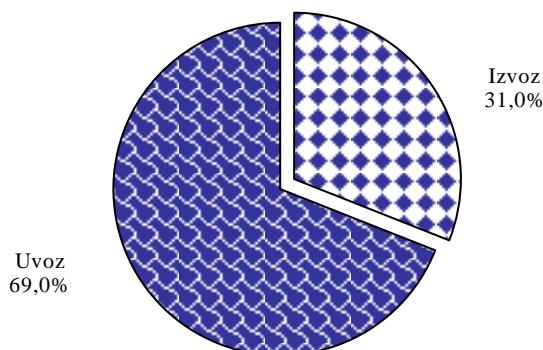
Graf 32.

Tabela 26. Obim vanjsko-trgovinske razmjene po kantonima (u hiljadama KM), struktura izvoza i uvoza

Redni broj	Kantoni	Obim 2008	Struktura (%)		Obim 2009	Struktura (%)	
			Izvoz	Uvoz		Izvoz	Uvoz
1	Unsko-sanski	521.963	36,7	63,3	405.084	39,2	60,8
2	Posavski	303.680	20,4	79,6	163.883	24,6	75,4
3	Tuzlanski	2.461.806	38,7	61,3	1.847.132	40,9	59,1
4	Zeničko-dobojski	2.551.298	39,7	60,3	1.803.483	46,0	54,0
5	Bosansko-podrinjski	143.777	57,2	42,8	133.957	51,5	48,5
6	Srednjobosanski	1.384.620	34,0	66,0	1.055.812	37,5	62,5
7	Hercegovačko-neretvanski	1.947.192	36,8	63,2	1.377.261	34,3	65,7
8	Zapadno-hercegovački	1.236.787	15,9	84,1	1.074.255	17,8	82,2
9	Sarajevski	5.029.528	14,9	85,1	3.740.246	17,7	82,3
10	Kanton 10	343.844	38,5	61,5	286.906	39,5	60,5
	Federacija BiH	15.924.495	28,7	71,3	11.888.019	31,0	69,0

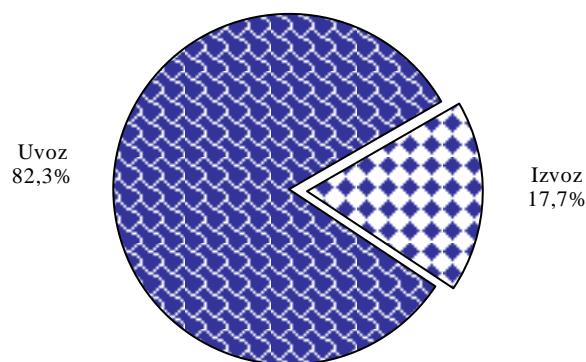
U strukturi obima vanjsko-trgovinske razmjene Federacije Bosne i Hercegovine povećano je učešće izvoza sa 20,7% u 2008. na 31,0% u 2009. godini. Učešće uvoza je smanjeno sa 7,3% u 2008. na 69,0% u 2009. godini.

Obim vanjsko-trgovinske razmjene u F BiH, 2009.



Graf 33.

Obim vanjsko-trgovinske razmjene Kantona Sarajevo, 2009.



Graf 34.

U Kantonu Sarajevo je izmjenjena struktura obima vanjsko-trgovinske razmjene. Učešće izvoza u ukupnom obimu vanjsko-trgovinske razmjene se smanjio u 2009. godini na 14,9%, sa 14,9% u 2008. godini. Tako je učešće uvoza smanjeno sa 85,1% u 2008. godini na 82,3% u 2009. godini.

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Poslovanaje pravnih lica

Prihod pravnih lica koja knjigovodstvo vode po kontnom planu preduzeća u Federaciji Bosne i Hercegovine 34 milijarde KM u 2009. godini što je manje oko 5 milijardi u onosnu na 2008. godinu. Istovremeno rashod u 2009. godini je manji oko 5 milijardi u odnosu na 2008. godinu, neto dobit sa 1.632,9 miliona KM na 1.517,7 miliona KM i gubitak se povćao sa 847,1 milion KM na 1.315,0 miliona KM.

Vrijednost poslovnih sredstava se povćala sa 54,0 milijarde KM u 2008. godine na 54,3 milijarde KM u 2009. godini i kapital se smanjio sa 29,1 milijardu KM na oko 27,5 milijardi KM. Neto plate su porasel sa 638 KM na 660 KM. Broj zaposlenih, prema podacima poslovanja pravnih lica, a na temelju sati rada, se smanjio sa 306,9 hiljada na 304,7 hiljada lica.

Tabela 27. Osnovni pokazatelji poslovanja pravnih lica, 2008. godina

	Kantoni										F BiH
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Broj pravnih lica	2.032	451	3.794	2.475	185	1.682	2.316	1.203	5.706	715	20.560
Prihodi (000 KM)	1.734.669	588.389	5.479.546	5.043.970	178.443	2.894.613	4.017.852	2.795.694	15.553.535	805.098	39.092.295
Rashodi (000 KM)	1.774.697	579.858	5.351.031	4.916.373	172.919	2.847.389	3.929.761	2.662.561	15.172.431	778.453	38.185.861
Neto dobit (000 KM)	51.946	14.315	236.269	224.121	7.501	105.210	130.781	145.266	680.490	36.996	1.632.988
Gubitak (000 KM)	96.288	6.771	122.311	111.926	2.106	65.365	53.131	20.685	356.809	11.788	847.184
Poslovna sredstva (000 KM)	3.782.799	426.598	6.191.429	5.498.946	204.182	3.363.976	5.385.272	2.645.565	25.652.343	867.644	54.018.963
Kapital (000 KM)	2.636.185	180.958	2.687.208	2.870.277	119.212	1.856.308	3.016.730	1.194.643	14.222.857	468.332	29.189.830
Plate (KM)	504	463	572	529	579	505	729	513	797	543	638
Broj zaposlenih	20.129	3.472	59.193	50.180	2.919	27.002	27.585	10.761	99.663	6.000	306.908

Tabela 28. Osnovni pokazatelji poslovanja pravnih lica, 2009. godina

	Kantoni										F BiH
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Broj pravnih lica	2.001	442	3.778	2.470	185	1.721	2.375	1.216	5.870	728	20.788
Prihodi (000 KM)	1.615.779	476.423	4.814.226	4.085.571	163.403	2.500.554	3.601.362	2.403.614	13.927.581	700.546	34.289.561
Rashodi (000 KM)	1.617.917	469.904	4.747.973	4.218.583	189.327	2.457.547	3.597.184	2.327.898	13.671.657	684.938	33.983.375
Neto dobit (000 KM)	56.478	11.124	198.120	170.870	10.279	94.959	131.115	121.796	683.448	39.510	1.517.754
Gubitak (000 KM)	62.562	5.460	144.398	310.827	36.359	59.337	53.131	53.579	479.756	24.990	1.315.073
Poslovna sredstva (000 KM)	3.884.178	368.647	6.328.128	5.203.303	231.325	3.457.027	5.421.824	2.652.605	25.826.557	916.975	54.319.844
Kapital (000 KM)	2.690	185.000	2.817.944	2.460.769	133.150	1.936.205	3.018.097	1.291.799	12.520.015	490.131	27.544.039
Plate (KM)	529	490	585	584	617	502	743	512	815	559	660
Broj zaposlenih	19.021	3.294	58.339	45.833	2.952	27.670	28.513	12.222	100.702	6.195	304.745

Prema svim pokazateljima poslovanja Kanton Sarajevo ima dominantno učešće u Federaciji Bosne i Hercegovine. Na području Kantona Sarajevo 28,2% pravnih lica su u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji ostvaruje: 40,6% prihoda, 40,2% rashoda, 45,0% neto dobiti i 36,5% gubitka Federacije Bosne i Hercegovine. Vrijednost poslovnih sredstava Kanton Sarajevo učestvuje sa 47,5%, kapital sa 45,5% i broj zaposlenih sa 33,0% u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Tabela 29. Osnovni pokazatelji poslovanja pravnih lica, 2008. godina, struktura (%)

	Kantoni										F BiH
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Broj pravnih lica	9,6	2,1	18,2	11,9	0,9	8,3	11,4	5,8	28,2	3,5	100,0
Prihodi (000 KM)	4,7	1,4	14,0	11,9	0,5	7,3	10,5	7,0	40,6	2,0	100,0
Rashodi (000 KM)	4,8	1,4	14,0	12,4	0,6	7,2	10,6	6,9	40,2	2,0	100,0
Neto dobit (000 KM)	3,7	0,7	13,1	11,3	0,7	6,3	8,6	8,0	45,0	2,6	100,0
Gubitak (000 KM)	4,8	0,4	11,0	23,6	2,8	4,5	4,0	4,1	36,5	1,9	100,0
Poslovna sredstva (000 KM)	7,2	0,7	11,6	9,6	0,4	6,4	10,0	4,9	47,5	1,7	100,0
Kapital (000 KM)	0,0	0,7	10,2	8,9	0,5	7,0	11,0	4,7	45,5	1,8	100,0
Broj zaposlenih	6,2	1,1	19,1	15,0	1,0	9,1	9,4	4,0	33,0	2,0	100,0

Na području Bosansko-podrinjskog Kantona registrovano je najmanje pravnih lica, koji ostvaruju i najniže pokazatelje poslovanja.

Šifre Kantona:

1. Unsko-sanski
2. Posavski
3. Tuzlanski
4. Zeničko-dobojski
5. Bosansko-podrinjski
6. Srednjobosanski
7. Hercegovačko-neretvanski
8. Zapadno-hercegovački
9. Sarajevski
10. Kanton 10

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

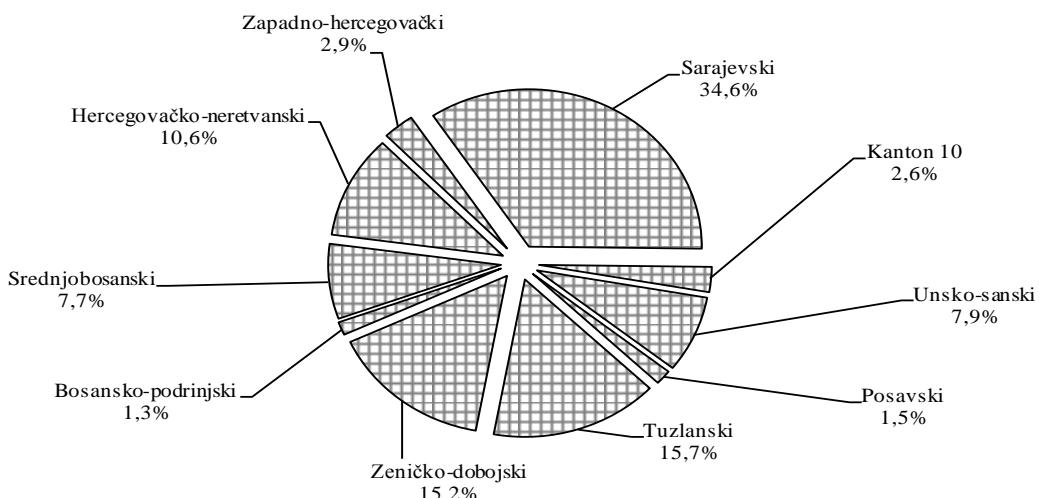
Društveni bruto proizvod

Ostvarena vrijednost društvenog bruto proizvoda na području Federacije Bosne i Hercegovine iznosi oko 15,1 milijardi KM.

Tabela 30. Društveni bruto proizvod, 2009. godina

Redni broj	Kantoni	GDP u mil.KM	Struktura u %	GDP/pc u KM	GDP/pc u USD	GDP/pc USD nivo FBiH=1,00
1	Unsko-sanski	1.193.450	7,87	4.142	2.953	0,639
2	Posavski	227.468	1,50	5.703	4.066	0,880
3	Tuzlanski	2.388.417	15,75	4.791	3.416	0,739
4	Zeničko-dobojski	2.305.012	15,20	5.754	4.102	0,888
5	Bosansko-podrinjski	204.721	1,35	6.186	4.410	0,955
6	Srednjobosanski	1.167.671	7,70	4.579	3.265	0,707
7	Hercegovačko-neretvanski	1.602.893	10,57	7.095	5.058	1,095
8	Zapadno-hercegovački	442.805	2,92	5.419	3.864	0,836
9	Sarajevski	5.240.870	34,56	12.371	8.820	1,909
10	Kanton 10	391.249	2,58	4.842	3.452	0,747
	Federacija BiH	15.164.556	100,00	6.480	4.620	1,000

Društveni bruto proizvod kantonima u F BiH 2009. (%)



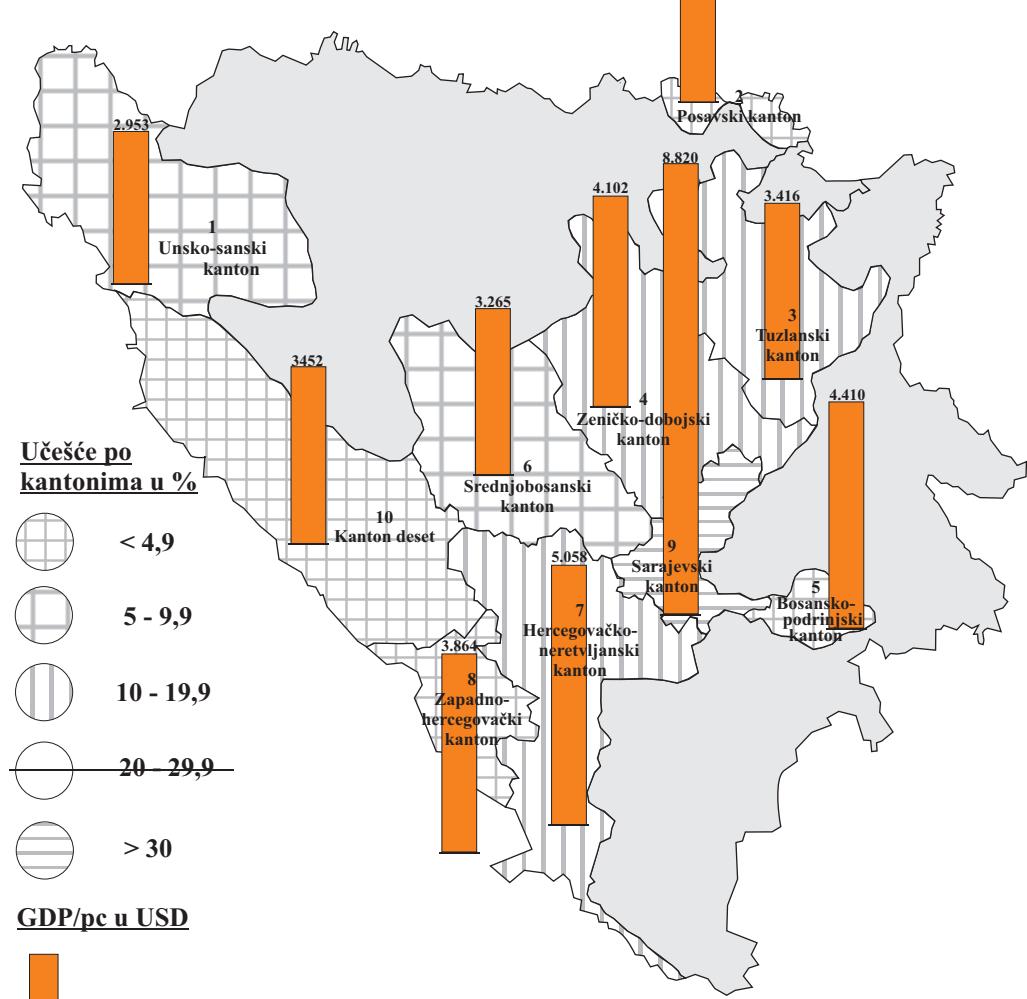
Graf 35.

Najveći društveni bruto proizvod je u Kantonu Sarajevo 5,2 milijarde KM, što iznosi 34,5% društvenog bruto proizvoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. Najmanji društveni bruto proizvod je u Bosansko-podrinjskom i Posavskom kantonu, gdje se ostvaruje svega 2,8% ukupnog društvenog bruto proizvoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prosječno ostvareni društveni bruto proizvod po stanovniku u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 4.620 USD. Najveći društveni bruto proizvod po stanovniku ostvaren je u Kantonu Sarajevu u iznosu od 8.820 USD, što je za 2,9 puta više od najnižeg društvenog bruto proizvoda po stanovniku u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je ostvaren u Unsko-sanskom Kantonu u iznosu od 2.953 USD. Društveni bruto proizvod po stanovniku iznad prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine ostvaren je u Kantonu Sarajevo i Hercegovačko-neretvanskom Kantonu.

Prema GDP/pc, Kanton Sarajevo je dva puta razvijeniji od prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine. Iznad prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine, ostvareni GDP/pc je još samo u Hercegovačko-neretvanskem Kantonu. Svi ostali kantoni su ispod nivoa razvijenosti Federacije Bosne i Hercegovine, od kojih je najnerazvijeniji Unsko-sanski Kanton (oko 40% ispod prosjeka).

GDP/pc i učešće GDP-a po kantonima u Federaciji BiH, 2009.



Karta 5.

Pozicija u Federaciji Bosne i Hercegovine

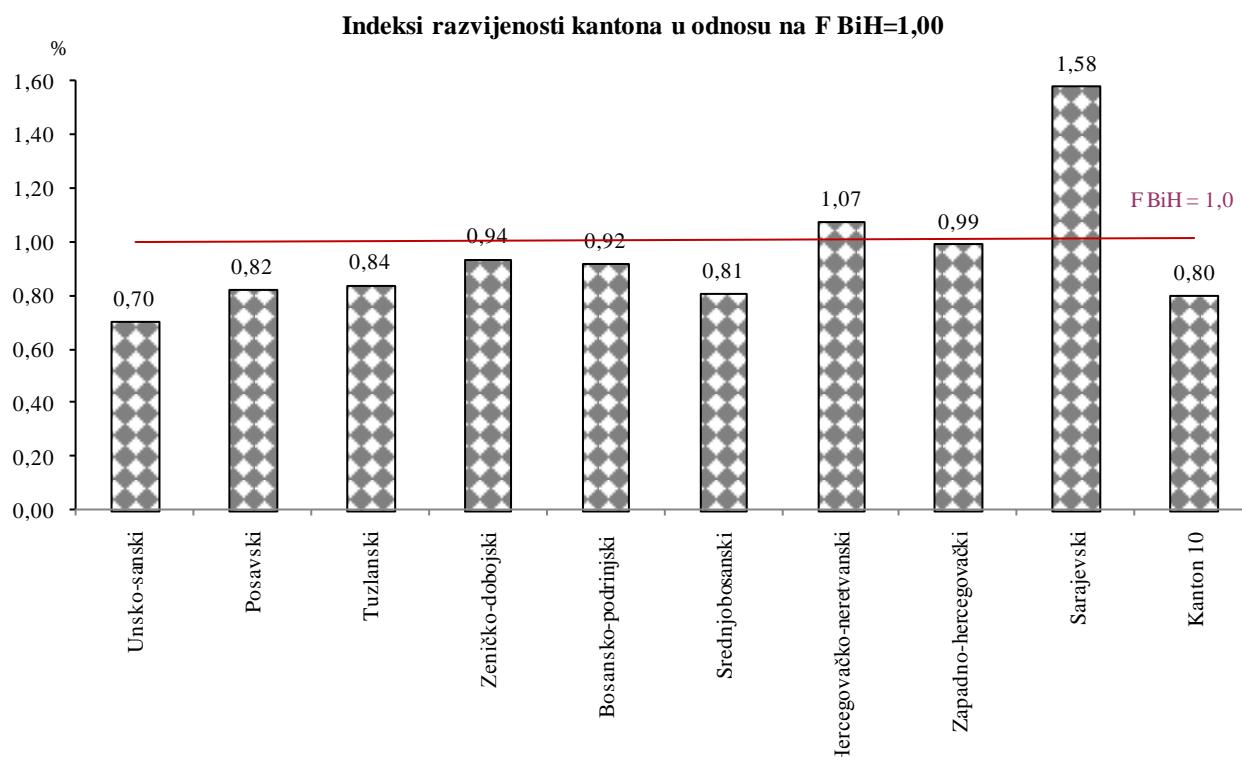
Nivo razvijenosti kantona

Sumarni prikaz relativnih nivoa razvijenosti kantona u odnosu na prosječnu razvijenost Federacije BiH daće se preko indeksa razvijenosti. Indeks razvijenosti sublimira nivoe razvijenosti mjereno GDP/pc, stepenom zaposlenosti stanovništva i stopom nezaposlenosti. U tabeli su dati indeksi razvijenosti za kantone i Federaciju BiH, na osnovu koji su kantoni i rangirani u odnosu na Federaciju BiH.

Tabela 31. Nivoi razvijenosti kantona u odnosu na F BiH

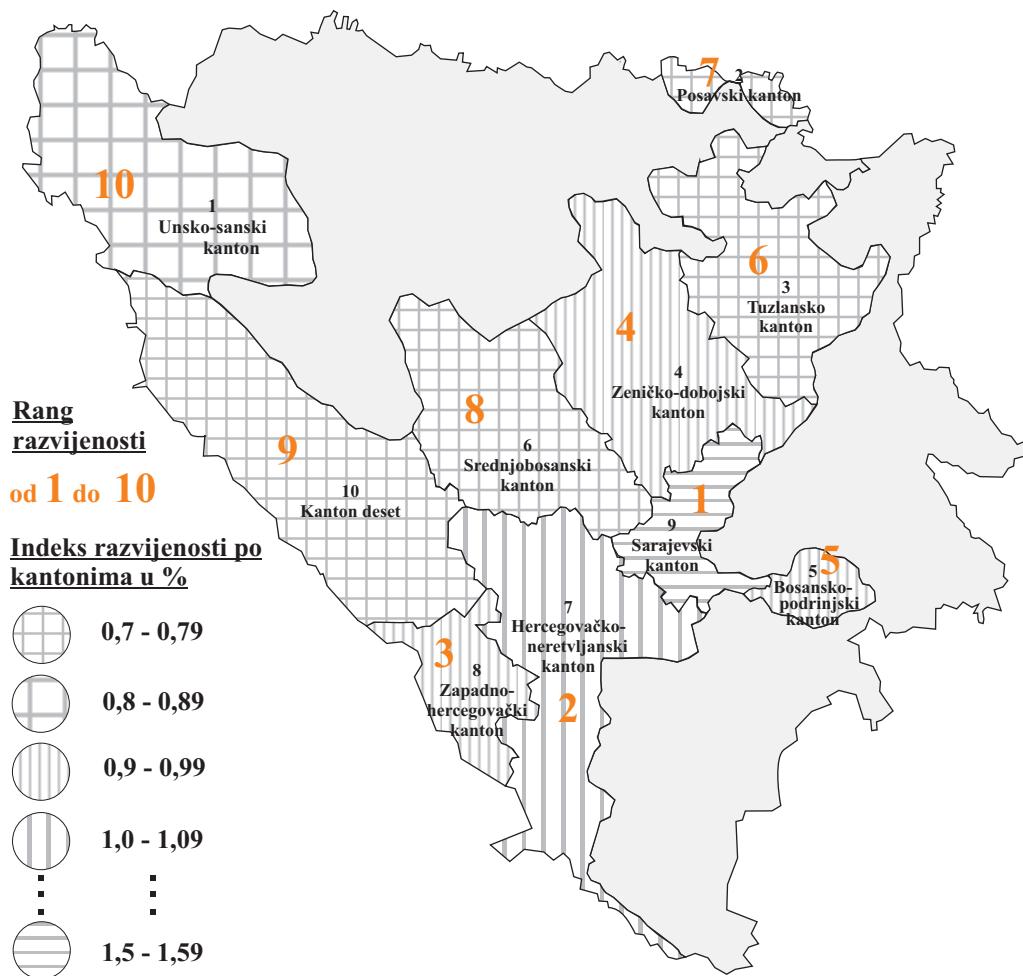
Redni broj	Kantoni	F BiH=1,00			Indeks razvijenosti	Rang razvijenosti
		Stepen zaposlenosti stanovništva (%)	Stopa nezaposlenosti	GDP/pc u USD		
1	Unsko-sanski	0,62	0,85	0,64	0,70	10
2	Posavski	0,71	0,88	0,88	0,82	7
3	Tuzlanski	0,90	0,88	0,74	0,84	6
4	Zeničko-dobojski	0,97	0,95	0,89	0,94	4
5	Bosansko-podrinjski	0,81	0,99	0,95	0,92	5
6	Srednjobosanski	0,80	0,92	0,71	0,81	8
7	Hercegovačko-neretvanski	1,01	1,11	1,09	1,07	2
8	Zapadno-hercegovački	0,96	1,18	0,84	0,99	3
9	Sarajevski	1,54	1,29	1,91	1,58	1
10	Kanton 10	0,66	0,99	0,75	0,80	9
	Federacija BiH	1,00	1,00	1,00	1,00	

Na grafu 36. jasno se uočava da su samo Kanton Sarajevsko i Hercegovačko-neretvanski kanton iznad prosjeka razvijenosti Federacije BiH. Kanton Sarajevo je za 58,0% (rang 1) i Hercegovačko-neretvanski kanton za 7,0% (rang 2) su veći od prosjeka razvijenosti Federacije BiH. Svi ostali kantoni su ispod nivoa razvijenosti Federacije BiH. Najnerazvijeniji su Unsko-sanski kanton, za 30% ispod prosjeka Federacije BiH (rang 10)



Graf 36.

Rang i indeks razvijenosti po kantonima u Federaciji BiH, 2009.



Karta 6.

Zaključak

Na području Kantona Sarajevo, površine 1276,9 km², živi 423.645 stanovnika, sa prosječnom gustom naseljenosti 330 stan/km². U 2009. godini, nivo razvijenosti, mjerena stepenom zaposlenosti ukupnog stanovništva je 28,2%. Stopa nezaposlenosti iznosi 35,6%. Obim vanjsko-trgovinske razmjene iznosi 3.740.246 hiljada KM, gdje izvoz učestvuje sa 17,7%. Stepen pokrivenosti uvoza izvozom je 21,5% u 2008. godini.

Kanton Sarajevo je jedan od manjih kantona na području Federacije Bosne i Hercegovine, zauzima oko 5% njene teritorije na kojoj krajem 2009. živi 18,2% **stanovnika** Federacije Bosne i Hercegovine. Broj stanovnika Kantona rastao je po prosječnoj godišnjoj stopi od 0,9% u periodu od 2003-2009. godine i tako spada među kantone sa pozitivnom stopom rasta stanovništva. Gustina naseljenosti Sarajevskog kantona je najveća u Federaciji Bosne i Hercegovine i veća je za skoro 3,7 puta od prosječne na nivou Federacije Bosne i Hercegovine. Kanton Sarajevo, sa 16,4% populacije do 14 godina i sa 12,6% stanovnika starijih od 65 godina, ima relativno stariju strukturu stanovnika u odnosu na prosjek Federacije Bosne i Hercegovine. Stopa prirodnog priraštaja od 2,3 promila i veća je od Federacije Bosne i Hercegovine.

U ukupnom broju **zaposlenih** Federacije Bosne i Hercegovine, najveće je učešće Kantona Sarajevo, 28,6%. U Federaciji Bosne i Hercegovine u 2009. godini najveći broj zaposlenih je u prerađivačkoj industriji, 19,6%, zatim u trgovini na veliko i malo, 18,4 %, te u javnoj upravi, društvenim, socijalnim i ličnim uslužnim djelatnostima 9,1%. U Kantonu Sarajevo je najveći broj zaposlenih u trgovini na veliko i malo 18,7%, zatim u prerađivačkoj industriji, 11,9%, te u javnoj upravi, društvenim, socijalnim i ličnim uslužnim djelatnostima 11,4%.

U ukupnom broju **nezaposlenih** Federacije Bosne i Hercegovine, učešće Kantona Sarajevo je 18,7% u 2009. godini. Stopa nezaposlenosti od 35,6% je za 10,1 indeksna poena veća od prosječne za Federaciju Bosne i Hercegovine .

Nivo razvijenosti mjerena stepenom zaposlenosti ukupnog stanovništva je najveći u Kantonu Sarajevo i iznosi 28,2%. Stepen zaposlenosti radnog kontingenta je takođe najveći u Kantonu Sarajevo i iznosi 42,1%. Stepen zaposlenosti radnog kontingenta u Federaciji Bosne i Hercegovine je 27,0%.

Prosječna mjesečna neto **plaća** po zaposlenom u 2009. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 792,1 KM, a u Kantonu Sarajevo je 972,9 KM.

Na području Federacije Bosne i Hercegovine u 2009. godini je ukupna **industrijska proizvodnja** manja za 16,1% u odnosu na 2008. godinu, a na području Kantona Sarajevo industrijska proizvodnja u 2009. u odnosu na 2008. je manja za 5,4%.

U 2009. godini 47,6% prometa u **ugostiteljstvu** Federacije Bosne i Hercegovine ostvareno je u Kantonu Sarajevo.

Najviše **turista**, 170.469 je boravilo u Kantonu Sarajevo što predstavlja 51,1% ukupnog broja turista u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ostvareno je 324.677 noćenja turista, odnosno 47,5% ukupnog broja noćenja turista u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Kanton Sarajevo prednjači po broju prodavnica u **distributivnoj trgovini**, 34,7%, i u vrijednosti prometa robe, 42,2% u ukupnom prometu robe u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ukupan **izvoz** u 2009. godini sa područja Kantona Sarajevo iznosi 17,9% izvoza Federacije Bosne i Hercegovine. Učešće **uvoza** Kantona Sarajevo u ukupnom uvozu Federacije Bosne i Hercegovine je 37,5% u 2009. godini, tako da i dalje Kanton Sarajevo zauzima prvo mjesto po obimu uvoza. Stepen pokrivenosti uvoza izvozom iznosi 21,5% u 2009. godini i ovaj pokazatelj je nepovoljan u odnosu na prosjek Federacije Bosne i Hercegovine, koji iznosi 44,9%. Obim vanjsko-trgovinske razmjene Federacije Bosne i Hercegovine u 2009. godini iznosi 11,8 milijardi KM, a Kantona Sarajevo 3,7 milijardi KM ili 31,5%, odnosno Kanton Sarajevo zauzima prvo mjesto u odnosu na ostale kantone.

Prema svim pokazateljima poslovanja Kanton Sarajevo ima dominantno učešće u Federaciji Bosne i Hercegovine. Na području Kantona Sarajevo 28,2% pravnih lica su u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji ostvaruje: 40,6% prihoda, 40,2% rashoda, 45,0% neto dobiti i 36,5% gubitka Federacije Bosne i Hercegovine. Vrijednost poslovnih sredstava Kanton Sarajevo učestvuje sa 47,5%, kapital sa 45,5% i broj zaposlenih sa 33,0% u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Društveni bruto proizvod je u Kantonu Sarajevo 5,2 milijardi KM, što iznosi 36,2% društvenog bruto proizvoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. Prosječno ostvareni društveni bruto proizvod po stanovniku u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 4.620 USD. Najveći društveni bruto proizvod po stanovniku ostvaren je u Kantonu Sarajevu u iznosu od 8.820 USD, što je za 2,8 puta više od najnižeg društvenog bruto proizvoda po stanovniku u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je ostvaren u Unsko-sanskom Kantonu u iznosu od 2.953 USD.

Prema navedenim pokazateljima, Kanton Sarajevo na području Federacije Bosne i Hercegovine se pokazuje kao značajno područje koncentracije ekonomskih potencijala (stanovništvo, zaposlenost, nezaposlenost), djelatnosti (ugostiteljstvo, turizam, distributivna trgovina,) kao i efekata razvijenosti (stopen zaposlenosti, obim vanjskotrgovinske razmjene).

Pregled tabela

Tabela	Naziv	str.
1.	Stanovništvo po kantonima 2009., stopa rasta i struktura (%)	8
2.	Površina, gustina i nivo gustine naseljenosti po kantonima 2009.	11
3.	Starosna struktura stanovništva po kantonima 2009.	12
4.	Stope vitalne statistike po kantonima 2009. u promilima	14
5.	Broj zaposlenih po kantonima	16
6.	Zaposlenost po područjima SKD, prosjek 2009.	18
7.	Struktura zaposlenih po kantonima, po područjima SKD u FBiH (%), 2009.	19
8.	Struktura zaposlenih po područjima SKD u kantonima i FBiH (%), 2009.	20
9.	Stepen zaposlenosti stanovništva 2009.	22
10.	Stepen zaposlenosti radnog kontingenta 2009.	23
11.	Broj nezaposlenih po kantonima	26
12.	Stepen nezaposlenosti stanovništva 2009.	27
13.	Stopa nezaposlenosti stanovništva 2009.	29
14.	Nezaposleni prema stručnoj spremi, XII 2009.	30
15.	Struktura nezaposlenih prema stručnoj spremi, XII 2009. (%)	30
16.	Prosječna neto plaća po područjima SKD i kantonima 2009. u KM	33
17.	Indeksi industrijske proizvodnje 2009/2008. po SKD i kantonima	35
18.	Promet u ugostiteljstvu po kantonima 2009.	38
19.	Broj turista po kantonima 2009.	40
20.	Noćenja turista po kantonima 2009.	41
21.	Distributivna trgovina po kantonima, 2009.	44
22.	Distributivna trgovina po kantonima 2009., struktura (%)	44
23.	Izvoz i uvoz po kantonima (u hiljadama KM)	48
24.	Struktura izvoza i uvoza i stepen pokrivenosti uvoza izvozom po kantonima	49
25.	Obim vanjsko-trgovinske razmjene (u hiljadama KM), struktura i indeks	50
26.	Obim vanjsko-trgovinske razmjene po kantonima (u hiljadama KM), struktura izvoza i uvoza	51
27.	Osnovni pokazatelji poslovanja pravnih lica, 2008. godina	54
28.	Osnovni pokazatelji poslovanja pravnih lica, 2009. godina	54
29.	Osnovni pokazatelji poslovanja pravnih lica, 2009. godina, struktura (%)	55
30.	Društveni bruto proizvod, 2009. godina	57
31.	Nivoi razvijenosti kantona u odnosu na Federaciju BiH	60

Pregled grafova

Graf	Naziv	str.
1.	Struktura stanovništva u FBiH po kantonima u 2009. u %	8
2.	Prosječne stope rasta stanovništva 2003-2009.	9
3.	Učešće površine kantona u FBiH (%)	11
4.	Nivo gustine naseljenosti kantona u odnosu na FBiH u 2009.	12
5.	Starosna struktura stanovništva po kantonima 2009. u %	13
6.	Stope vitalne statistike po kantonima 2009.	14
7.	Struktura zaposlenih u FBiH po kantonima, 2009.	16
8.	Zaposlenost po kantonima, indeks 2009/2008	18
9.	Struktura zaposlenih po područjima SKD u Kantonu Sarajevu (%), 2009.	20
10.	Struktura zaposlenih po područjima SKD u FBiH (%), 2009.	21
11.	Stepen zaposlenosti stanovništva 2009.	22
12.	Nivo stepena zaposlenosti stanovništva u odnosu na prosjek FBiH, 2009.	22
13.	Nivo stepena zaposlenosti radnog kontingenta u odnosu na prosjek FBiH, 2009.	23
14.	Struktura nezaposlenih u FBiH po kantonima, 2009.	26
15.	Nezaposleni po kantonima, indeks 2009/2008.	27
16.	Nivo stope nezaposlenosti u odnosu na prosjek FBiH, 2009.	29
17.	Struktura nezaposlenih prema stručnoj spremi u FBiH, XII 2009. (%)	29
18.	Struktura nezaposlenih prema stručnoj spremi u Kantonu Sarajevo, XII 2009. (%)	31
19.	Prosječna neto plaća u 2009. po kantonima u odnosu na FBiH	33
20.	Indeksi industrijske proizvodnje 2009/2008.	36
21.	Promet u ugostiteljstvu po kantonima u FBiH 2009. (%)	38
22.	Učešće kantona u ukupnom broju turista u FBiH 2009. (%)	40
23.	Struktura turista po kantonima FBiH 2009. (%)	41
24.	Učešće kantona u ukupnom broju noćenja turista u FBiH 2009. (%)	42
25.	Struktura noćenja turista po kantonima FBiH 2009. (%)	42
26.	Broj radnika u distributivnoj trgovini po kantonima u FBiH 2009. (%)	45
27.	Broj prodavnica u distributivnoj trgovini po kantonima u FBiH 2009. (%)	45
28.	Promet u distributivnoj trgovini po kantonima u FBiH 2009. (%)	46
29.	Zalihe u distributivnoj trgovini po kantonima u FBiH 2009. (%)	46
30.	Struktura izvoza i uvoza po kantonima u FBiH (%), 2009.	49
31.	Stepen pokrivenosti uvoza izvozom po kantonima u FBiH, 2009.	50
32.	Struktura obima vanjsko-trgovinske razmjene po kantonima u FBiH (%)	51
33.	Obim vanjsko-trgovinske razmjene u FBiH, 2009.	52
34.	Obim vanjsko-trgovinske razmjene Kantona Sarajevo, 2009.	52
35.	Društveni bruto proizvod, 2009. godina	57
36.	Indeksi razvijenosti kantona u odnosu na Federaciju BiH=1,0	60

Grafički prilozi/karte

Karte	Naziv	str.
1.	Broj stanovnika kantona u Federaciji BiH, 2009. (struktura u %)	10
2.	Struktura (%) zaposlenih u Federaciji BiH po kantonima, 2009.	17
3.	Stepeni zaposlenosti po kantonima Federacije BiH, 2009. (struktura u %)	24
4.	Učešće i stepen nezaposlenih po kantonima u Federaciji BiH, 2009. (u %)	28
5.	GDP/pc i učešće GDP-a po kantonima u Federaciji BiH, 2009.	58
6.	Rang i indeksi razvijenosti po kantonima u Federaciji BiH, 2009.	61

Izvori

Pozicija Kantona Sarajevo u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2008. godini,
Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, august 2009.

Unsko-sanski kanton u brojkama 2009, Federalni zavod za statistiku, Sarajevo,
2010.

Posavski kanton u brojkama 2009, Federalni zavod za statistiku, Sarajevo,
2010.

Kanton Tuzla u brojkama 2009, Federalni zavod za statistiku, Sarajevo, 2010.

Zeničko-dobojski kanton u brojkama 2009, Federalni zavod za statistiku,
Sarajevo, 2010.

Bosansko-podrinjski kanton u brojkama 2009, Federalni zavod za statistiku,
Sarajevo, 2010.

Srednjebosanski kanton u brojkama 2009, Federalni zavod za statistiku,
Sarajevo, 2010.

Herzegovačko-neretvanski kanton u brojkama 2009, Federalni zavod za statistiku,
Sarajevo, 2010.

Zapadno-herzegovački kanton u brojkama 2009, Federalni zavod za statistiku,
Sarajevo, 2010.

Kanton Sarajevo u brojkama 2009, Federalni zavod za statistiku, Sarajevo,
2010.

Hercegbosanski kanton u brojkama 2009, Federalni zavod za statistiku,
Sarajevo, 2010.

Federacija Bosne i Hercegovine u brojkama, Federalni zavod za statistiku,
Sarajevo, 2010.

U pripremi materijala korišteni su podaci Zavoda za programiranje razvoja
Federacije BiH i Agencije za finansijske, informatičke i posredničke usluge.